The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזערע
טעלעפאן נומערן
זענען
6830
6831
טריניטי

אונזער
אפיס
איז אין
542
דאנדעס, וועסט

VOLUME XVIII No 7524 | Wednesday, March 4th, 1931 | יום ד'. ט"ו אדר (שושן פורים). פרשה תשא. תרצ"א. | טאראנטא, מיטוואך דער 4־טער מערץ, 1931. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAR 7 1931
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

קאנאדער אימיגראציאנס פאליסי ביטער אטאקירט אין לעגיסלאטור

ליבעראלער מעמבער ס. סי. טוויד ווייזט אן, אז מיט איהר איצטיגער אימיגראציאנס פאליסי וועט קאנאדע פאר־טרייבען יעדען ווינשענסווערטען אימיגראנט. — ברענגט ביישפילען פון ברוטאליטעט צווישען קאנאדער אימיג־ראציאנס־באאמטע. — זאגט אז א סך אימיגראנטען גע־געהען אויס פון הונגער און האבען מורא צו בעטען הילף, ווייל מ'וועט זיי דעפארטירען.

אין דעם פראווינציעלען פארלאמענט פון אנטעריא איז נעכטען געהערט געווא־רען א ביטערע אנקלאגע אויף דער איצ־טיגער אימיגראציאנס פאליסי פון דער קאנאדער רעגירונג, און געגען דעם אימיג־ראציאנס דעפארטמענט בכלל. די אטאקע איז געמאכט געווארען פון דעם ליבערא־לען מעמבער ס. סי. טוויד, וועלכער פאר־טרעט נארט־וואטערלו, ווען ער האט רע־זומירט די דעבאטע איבער דער טראהן־רעדע.

מר. טוויד האט, אין זיין רעדע גאר־ניט געשאנעוועט דעם פעדעראלען פרע־מיער און די מעהרסטע פון די העכסטע אימיגראציאנס־באאמטע פון לאנד, ווע־מען ער האט באשולדיגט אין באגעהן זיך ברוטאל מיט אימיגראנטען און מיט אי־מיגראנטען־קינדער. ער האט דערמאנט א סטייטמענט וואס דער פעדעראלער פרעמיער, רייט האנ. ר. ב. בענעט, האט געמאכט אין יאר 1926, וואו ער האט געזאגט אזוי: „קאנאדע'ס גרעסטע פראבלעם איז, ווי אזוי צו קריגען מעה־רער מענשען''.

„מיט פיער אדער פינף יאר צוריק האט מר. בענעט געוואלט אימיגראנטען אין די מיליאנען, און ער האט זיי גע־וואלט שנעל. איצט אבער וויל ער זיי ניט, און עס איז אפשר גאנץ פראקטיש פאר דעם איצטיגען מאמענט, אבער א ביסעל פריינטליכקייט דארף באנוצט ווע־רען אין דער באציאונג מיט די אימיגראנ־טען.

„איך גלויב ניט אז דאס קאנאדער פאלק פארלאנגט אז די אימיגראנטען זאלען אזוי באהאנדעלט ווערען פון אונ־זער אימיגראציאנס דעפארטמענט'', האט מר. טוויד פארטגעזעצט. „מיר האבען אין קאנאדע א גרויסע טעריטאריע, און אין עטליכע יאר ארום וועלען מיר ווידער פארלאנגען מעהרער אימיגראנטען, פונקט ווי מר. בענעט האט זיי געוואלט אין 1926. אויב אבער די איצטיגע פאליסי וועט פארגעזעצט ווערען, וועט קאנאדע ווערען, אין א גאנץ קורצער צייט, א לאנד וואס וועט אויסגעוויכט ווערען פון ווינ־שענסווערטע אימיגראנטען.

„אזוי פיעל איז לעצטענס געזאגט און גערעדט געווארען וועגען ניט אריינ־לאזען קיין אימיגראנטען אין לאנד און וועגען דעם שרעק פון דעפארטירען זיי, אז פיעלע פון זיי געהען איצט פשוט אוים פון הונגער, איידער צו אויסזאגען עמי־צען וועגען זייער ביטערער לאגע, מורא האבענדיג, אז צוליעב ארבייטסלאזיגקייט זאלען זיי ניט דעפארטירט ווערען פון דאנען''.

— כאראקטעריזירענדיג די ברוטאלי־טעט מיט וועלכער די קאנאדער אימיג־ראציאנס־באאמטע באציהען זיך צו אי־מיגראנטען, האט מר. טוויד געבראכט א צאהל ביישפיעלען פון פארשיעדענע פא־לען, וואו אימיגראנטען וועלכע האבען יארען־לאנג געוואוינט אין קאנאדע, און האבען צוליעב געוויסע אומשטענדען גע־מוזט אויסוואנדערען אויף א געוויסער צייט אין די פאראייניגטע שטאטען, זע־נען מעהר ניט אריינגעלאזען געווארען צו־ריק קיין קאנאדע.

אלס ביישפיעל ווי שעדליך און אונ־מענשליך די איצטיגע אימיגראציאנס רע־גולאציעס זענען אין קאנאדע, האט מר. טוויד איבערגעגעבען בלויז עטליכע פא־לען. דערמאנענדיג דזשאהן ראדונסקי, וועלכער האט געוואוינט אין קאנאדע זינט זיין פריהסטער יוגענט, קומענדיג אהער פון דייטשלאנד. שפעטער האט ער אוים־געוואנדערט אין די פאראייניגטע שטא־טען, וואו ער האט געהייראט און געהאט צוויי קינדער. מיט א געוויסער צייט צו־ריק איז זיין פרוי דארט געשטארבען, און ער האט געבראכט די קינדערלאך אהער צו זיינע עלטערן. אבער ווען ער האט געוואלט ווידעראמאל זיך אומקעהרען קיין קאנאדע, נאכדעם ווי ער האט פארקויפט זיין פארמעגען אין די שטאטען, האט זיך קאנאדע אנטזאגט צו אננעהמען איהם צוריק, און אין אמעריקע וויל מען איהם אויך ניט. זיצט ער דאריבער איינגעשפארט זינט לעצטען אקטאבער אין א דעטראיטער דזשעיל, און צו דער סיטו־אציע זעהט זיך ניט קיין אויסוועג.

ער האט געבראכט א צווייטען פאל, וועגען א געוויסער מיס פענער, וועלכע איז געקומען אהער אין 1925, צוזאמען מיט 25 טויזענט מענאניטען. שפעטער האט זי אויסגעוואנדערט קיין נעבראסקא, און איצט שטעהט זי אויפ'ן שוועל פון דעפארטאציע, ווייל קאנאדע וויל זי צו־ריק ניט אריינלאזען. עהנליכע ביישפי־לען האט ער געבראכט וועגען דזשאהן רייז פון קיטשענער, וועלכער מוז בלייבען אונפארהייראט ווייל דאס געזעץ דער־לויבט איהם ניט צו אריבערברענגען אהער פון דייטשלאנד א פרוי. דעם זעלבען גורל האט אויך דער פוילישער שמיד דזשאהן וואקער, וועמען דער אימיגראציאנס־דע־פארטמענט האט ניט דערלויבט צו ארי־בערברענגען פון פוילען פאר זיך א כלה.

מר. טוויד'ס רעדע האט איבערגעלא־זען א טיפען רושם, ווייל די גרויזאמ־קייט פון די קאנאדער אימיגראציאנס רע־גולאציעס זענען קלאהר ארויסגעבראכט געווארען, און דער אפקלאנג פון דער טי־פער אנקלאגע, האט זיך טיעף געלאזט פיהלען.

אראבישע עקזעקוטיווע וועט ניט אנפירען שלום פאר־האנדלונגען מיט אידען

ירושלים, מערץ 3 (איטא).

נאך א סעסיע פון דער אראבישער עקזעקוטיווע וועלכע האט געדויערט שטונדען־לאנג איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, אז עס איז איצט פולשטענדיג אונמעגליך צו דערגרייכען א פארשטענדי־גונג מיט ווייצמאנען אדער מיט וועלכען עס איז אנדערען אידישען פיהרער. דער מיטינג פון דער עקזעקוטיווע איז בייגע־וואוינט געווארען פון 30 מיטגלידער.

די עקזעקוטיווע האט גוט געהייסען דעם סטייטמענט וואס איז געמאכט געווארען פון איהר אייגענער דעלעגאציע, דעם 16־טען פעברואר, צוריקווייזענדיג פרעמיער מעקדאנאלדס דערקלעהרונגען אויפ'ן ווייסען פאפיער. עס איז אויך ווידער באשטעטיגט געווארען די ווארנונג וואס איז געמאכט געווארען פון דער ארא־בישער דעלעגאציע בעת אן אינטערוויו מיט'ן האי קאמישאנער, אז די אראבער וועלען באיקאטירען די אידען און דאס זעלבע איז אויך ווידער באשטעטיגט גע־ווארען די פריהערדיגע רעזאלוציע געגען דעם פאלעסטינע מאנדאט און דער באל־פור דעקלאראציע.

איינשטיין געפינט א סך פאסי־פיסטען אין שיקאגא

מיאמי, פלארידא, מערץ 3.

פראפעסאר אלבערט איינשטיין האט היינט דא אדרעסירט א גרויסע פאסיפיס־טישע פארזאמלונג, און ער האט אויסגע־דריקט זיין באוואונדערונג וואס אין אזא שטאדט ווי שיקאגא זאלען זיין אזויפיעל פאסיפיסטען. ער איז פרעזענטירט געווא־רען מיט $3,200 וועלכעס זאל צוטיילט ווערען צו פארשפרייטען דעם געדאנק פון שלום אויף דער וועלט.

פארד'ס זוהן גלויבט אין קלע־נערער ארבייטס־וואך

מיאמי, פלארידא,

עדסעל פארד, א זוהן פון דעם בא־ריהמטען אויטאמאביל מאגנאט, האט דא אויסגעדריקט זיין מיינונג, אז מאנופעק־טשורערס וועלען מוזען פארקלענערען זייער ארבייטס־וואך, כדי צו לייזען דעם ארבייטסלאזען פראבלעם.

ענגלאנד גיט נאך גאנדהי'ס פארע־רונג צו מעגען פראדוצירען אליין זאלץ

ניו דעלהי, מערץ 3.

מאהאטמא גאנדהי, דער אינדישער פיהרער און סער דזשאהן שוסטער, דער אינדישער פינאנץ־מיניסטער האבען, נאך א לענגערער קאנפערענץ, אין דעם וויצע־קעניגס פאלאץ, איינגענאנגען אויף א פארשטענדעניש איבער דער זאלץ־פראגע, וועלכע איז געווען איינע פון די וויכטיגס־טע אין דעם קאמפיין וואס די אינדישע נאציאנאליסטען האבען אנגעפיהרט געגען ענגלאנד.

מיט אן ערך א יאהר צוריק האט גאנדהי אנגעהויבען זיין קאמפיין צו פרא־דוצירען אליין זאלץ, וואס איז געגען דעם געזעץ, ווייל ענגלאנד האט דעם איינצי־גען מאנאפאל אויף דאס מאנופעקטשורען זאלץ אין אינדיע. די גאנצע צייט וואס גאנדהי האט אנגעפיהרט די פארהאנד־לונגען מיט דעם וויצע־קעניג וועגען א שלום, האט ער זיך געהאלטען ביי זיין טענה אז עס זאל דערלויבט ווערען דעם אינדישען פאלק צו פראדוצירען אליין זאלץ.

איצט איז גאנדהי'ס פאדערונג נאכ־געגעבען געווארען, און לויט ווי עס ווערט פארשטאנען וועט דאס אינדישע פאלק מעגען אליין מאנופעקטשורען און פארקוי־פען אזלץ. אלס באגיטיגונג דערפאר זאל גאנדהי האבען צוגעשטימט צו צוריקרצי־פען דעם פרידליכען קאמפיין געגען ענג־לאנד.

די דערלויבעניש צו מאנופעקטשורען אליין זאלץ איז געגעבען געווארען בלויז צו דער באפעלקערונג וועלכע וואוינט אויפ'ן ברעג פונ'ם זאלץ ים.

כשר'ע עסענס פארהי־טען קראנקהייטען, זאגט דאקטאר

לאנדאן, מערץ 3 (איטא).

אדרעסירענדיג דער אידישער געזונד־הייטס ארגאניזאציע האט, לארד מאיני־האם, דער פרעזידענט פון דעם ראיאל סוירדזשענטס קאלעדזש און א באריהמ־טער מעדיקאל אויטאריטעט, דערקלעהרט, אז אידען וועלכע היטען שטרענג אפ כשרות אין זייער עסען, פאלען ניט אזוי לייכט קיין קרבנות פון קראנקהייטען ווי די וואס האלטען ניט פון כשר'ע עסענס.

טאראנטא וועט האבען א גרויסען פרוכט טערמינאל פון 2 מיליאן דאל.

אויב די פלענער אויף וועלכע עס האבען זיך געאייניגט די סי. ען. אר. און סי. פי. אר. זאלען פארווירקליכט ווערען, דאן וועט טאראנטא האבען א גרויסען פרוכט און וועדזשעטייבלס טערמינאל מארקעט אין פריהלינג פון 1932. כדי די פלענער זאלען קאנען פארווירקליכט ווע־רען, וועלען זיי פריהער דארפען גוטגע־הייסען ווערען ביי א קאנפערענץ וואס וועט אפגעהאלטען ווערען אין לעדזשיס־לייטשור היינטיגען פרייטאג אדער נעקס־טען מאנטאג.

די קאנפערענץ איז פארופען גע־ווארען פון דעם פראווינציעלען אגריקול־טור מיניסטער, האנ. ט. ל. קענעדי. עס וועלען זיך באטייליגען אין דער קאנפע־רענץ, אויסער די אייזענבאהן־באאמטע, אויך פארטרעטער פון דער פעדעראלער רעגירונג און פון דער שטאדט טאראנטא, אויך פארטרעטער פון דער באארד אף טרייד און פון פיעלע אנדערע צווייגען פון דעם פרוכט און וועדזשעטייבלס האנדעל.

לויט די פלענער וועט דער פרוכט טערמינאל באטרעפען 2 מיליאן דאלאר, און וועט זיך געפינען אויפ'ן ברעג פון בעטהורסט סטריט. דאס וועט זיין א ריזיגער פרוכט מארקעט, און דער אגרי־קולטור־מיניסטער גלויבט, אז דאס וועט העלפען ענטוויקלען דעם פארקויף פון אנ־טעריאר פרוכט און גרינסען.

מר. ס. סי. טוויד האט נעכטען שטארק געלויבט אין פראווינציעלען פאר־לאמענט דעם מיניסטער פאר זיין אנ־שטרענגונג צו העלפען די אנטעריאר פרוכט און גרינסען פארמערס. ער האט אויך פארגעשלאגען, אז לעבען דעם דא־זיגען גרויסען פרוכט טערמינאל זאל עטאבלירט ווערען א גרויסער ריטייל פרוכט מארקעט.

וואונדערבארע סקולפטור פון אברהמ'ס צייטען געפונען

קאירא, עגיפטען, מערץ 3.

וואונדערבארע בראנזענע אויסשניצונגען זענען דא אנטדעקט געווארען פון דר. דזשאהן גארסטאנג, פראפעסאר פון אר־כעאלאגיע אין דעם ליווערפולער אוני־ווערזיטעט, וועלכער גראבט איצט אויס די שטאדט יריחו. מען שאצט אז די דא־זיגע סקולפטור־אנטיקען זענען פון אברהם אבינו'ס צייטען.

אטאווא וועט אפלייגען איהרע אנגעשטעלטע

אטאווא, מערץ 3.

א באריכט האט זיך דא היינט פאר־שפרייט, אז ארום 300 רעגירונגס אנגע־שטעלטע וועלען אפגעזאגט ווערען פון זייערע אמטען ביים סוף פון דעם היינ־טיגען מאנאט.

נאציאנאל פאנד מוז צאהלען שטייערן אין ענגלאנד, פסקענ'ט ריכטער

לאנדאן, מערץ 3, (איטא).

דער האי־קאורט אף דזשאסטיס האט היינט גע'פסק'ענט, אז דער אידישער נא־ציאנאל פאנד איז ניט קיין צדקה־אינ־סטיטוציע, און דאריבער מוז דער פאנד צאהלען איינקאם שטייערן אויף געוויסע סעקיוריטיס וואס ער האלט אין ענגלאנד.

דער דאזיגער באשלוס איז א רעזול־טאט פון אן אפיעל וואס איז געמאכט געווארען פון דעם אידישען נאציאנאל פאנד געגען דער פאדערונג פון „רעווע־ניו'' באאמטע, אז דער א. נ. פ. זאל צאה־לען איינקאהמע שטייערן. דאס געריכט האט אויך ארויפגעלייגט די געריכט קאס־טען אויפ'ן א. נ. פ.

דער ריכטער האט אין זיין אורטייל אונטערשטראכען, אז דער ציעל פון דעם א. נ. פ. איז ניט צו געפינען א היים פאר ליידענדע אדער גע'רודפ'טע אידען, נאר צו באזעצען פאלעסטינע מיט אידען, אויב אפילו זיי זאלען ניט זיין קיין גע'לי־טענע אידען, דאריבער האט דער ריכטער געפונען, אז דעם א. נ. פ.'ס הויפט מאטיוו איז ניט אזוי צו העלפען די אידען ווי צו אויסלייזען לאנד, און ער מוז דא־ריבער צאהלען שטייערן.

סי. ען. אר. האט א דע־פעציט פון 30 מיליאן דאלער

אטאווא, מערץ 3.

האנ. דר. מעניאן, מיניסטער פון איי־זענבאהנען און קאנאלען האט נעכטען באקאנט געמאכט אז די קענעדיען נייש־נעל אייזענבאהן, וועט האבען פאר דעם פארגאנגענעם יאהר א דעפיציט פון ארום דרייסיג מיליאן דאלאר. איך בין מיט דער האפנונג אז עס וועט זיין עפעס וועניגער ווי 30 מיליאן דאלאר דעפיציט. — האט ער געזאגט.

די פראגע וועגען דעם דעפיציט פון דער נאציאנאלער אייזענבאהן וועט בא־טראכט ווערען אין פארלאמענט, און עס וועלען אויך באטראכט ווערען פלענער ווי אזוי עס זאל געדעקט ווערען דער דע־פיציט.

באנדיטען הייסען באנק־אנגע־שטעלטע צו אויסטאן די הויזען

מאנטרעאל, מערץ 3.

„ארונטער מיט די הויזען!'', איז געווען די פאראדערונג וואס א באנדיט מיט א געלאדענעם רעוואלווער אין האנט, האט היינט פאראדערט די אנגעשטעלטע פון דער בענק אף מאנטרעאל, קארנער מאונט ראיעל און קריסטאף קאלאמב סטריט.

נאכדעם ווי זיי האבען אלע ארונ־טערגעווארפען זייערע תחתונים, האט ער צוגענומען $1,000 און איז אנטלאפען...

נאך אכט דרעס-מאנופעקטשורערס האבען נעכטען נאכגעגעבען די יוניאן-פאדערונגען

דער דרעסמאכער סטרייק וועלכער וועט מארגען אלט ווערען פונקט א וואך, האלט שוין, מעהר אדער וועניגער ביי נעילה. נעכטען האבען נאך אכט דרעס־מאנופעקטשורערס, צווישען וועלכע עס זיינען פאראן עטליכע פון די גרעסטע דרעס־הייזער אין טאראנטא, נאכגעגעבען די יוניאן פאדערונגען, און די ארבייטער פון די דאזיגע פירמעס וועלען זיך היינט צוריקקעהרען צו דער ארבייט.

לויט ווי מר. בערנארד שיין, דער אר־גאנייזער פונ'ם טרייד אין טאראנטא האט נעכטען איבערגעגעבען פאר א פאר־טרעטער פון „זשורנאל'', וועלען אלע אר־בייטער פון די דערמאהנטע פירמעס בא־קומען א העכערונג אויף זייער געהאלט צווישען 2 און 4½ דאלאר א וואך. אויך דער פונקט וועגען 44 שעה ארבייט א וואך איז פון די מאנופעקטשורערס נאכ־געגעבען געווארען.

די יוניאן האט איצט ביי זיך נאך א היבשע צאהל אפליקיישאנס פון מאנו־פעקטשורערס וועלכע האבען זיך געווענ־דעט צו דער יוניאן מיט א פארלאנג צו סעטלען דעם סטרייק. די יוניאן וועט היינט באטראכטען די דאזיגע אפליקא־ציעס און אויב עס זאל געלינגען צו ברענ־גען צו אן אויסגלייך מיט די אנדערע מאנופעקטשורערס, דאן וועלען האבען פארבליבען בלויז א קליינע צאהל באליבא־טים. געגען וועמען די יוניאן וועט פארזע־צען דעם סטרייק.

די שטימונג צווישען די סטרייקערס איז איצט פונקט אזוי ענטוזיאסטיש, ווי זי איז געווען אינ'ם ערשטען טאג, ווען דער סטרייק איז ארויסגערופען געווארען. די דרעסמאכער זענען ענטשלאסען צו קעמפען אזוי לאנג, ווי עס וועט זיי געלינ־גען צו געווינען אלע זייערע פאדערונגען. לויט אלע ווארשיינליכקייטען ווייזט עס אבער אוים אז דער דרעסמאכער סטרייק וועט שוין ניט זיין קיין פארצויגענער, נעהמענדיג אין אנבעטראכט די נייגעריג־קייט פון די מעהרסטע באליבאטים צו שליכטען וואס שנעלער דעם סטרייק, אום ניט צו רואינירען דעם סעזאן.

היינט וועט מען הערען אין טאראנטא איינ־שטיינ'ס רעדע

היינט, פונקט 10 אזייגער אין אווענט, וועט געבראדקעסט ווערען איבער גאנץ אמעריקע די רעדע וואס פראפעסאר אל־בערט איינשטיין וועט האלטען אין ניו יארק, אונטער דער אויפזיכט פון דעם אמעריקען פאלעסטיין קאמפיין. אין טא־ראנטא וועט מען די רעדע קאנען הערען דורכ'ן סטיישאן סי. עף. אר. בי., פונקט 10 אווענט.

דאס וועט זיין א זיי־געזונט דינער לכבוד פראפעסאר איינשטיין פון דעם אמעריקאנעם אידענטום, וואס וועט פאר־קומען אין האטעל אסטאר. רעזערוואַ־ציעס פאר דעם דינער האבען נעכטען דעם גאנצען טאג אריינגעשראמט פון טויזענ־טער אידען, כאטש יעדע רעזערוואציע האט געקאסט $10.

באריהמטער אידיש-רוסישער גע־לערנטער ריאזאנאוו אריינגעצויגען אין פארשווערונג

מאסקווע, מערץ 3, (איטא).

דער סאמע דראמאטישער מאמענט ביים דריטען טאג פונ'ם פראצעס פון די 14 מענשעוויקישע פיהרער, איז היינט געקומען, בעת א פארזוך איז געמאכט גע־ווארען פונ'ם רעגירונגס־פראקוראר קרי־לענקא, צו אריינפלאנטערען אין א נעץ דוד ריאזאנאוו, וועלכער איז באזייטיגט געווארען אלס דירעקטאר פונ'ם מארקס־ענגעלס אינסטיטוט, לעצטע וואך, אין פארבינדונג מיט דעם מענשעוויקישען „פלאט''.

פראפעסאר איסאאק רובין, וועלכער איז איינער פון די אינדאיטעטע, האט גע־קעמפט מיט אלע זיינע מעגליכקייטען צו ראטעווען ריאזאנאוו'ן פון אריינגעצויגען ווערען אין דער קייס, אבער קרילענקא'ס פארזוך האט זיך איינגעגעבען, באוויי־זענדיג אז ריאזאנאוו האט געוואוסט פון רובינ'ס אקטיוויטעטען, און האט זיי באהאלטען אוים פריינטשאפט.

דאקטוירים גלויבען אז גרינהיל איז ניט נארמאל

א מיינונג איז נעכטען אויסגעדריקט געווארען פון טאראנטאר פסיכיאטארען און ספעציאליסטען אויף גייסטיגע קראנקהייטען, אז עמבראוז ד. גרינהיל, וועלכער האט מיט א טאג פריהער דער־שאסען זיין פארמאן מ. דזש. העמילטאן, איז גייסטיג ניט נארמאל. זיי רופען איהם אן „פראנאיאק'' (איינער וואס ליידט פון דער איינגערייעדעניש אז עמיצער וויל איהם שלעכטס טאן).

דר. וו. וו. פעררי, דער דאן דזשייל דאקטאר, האט געפרואווט נעכטען אונ־טערזוכען זיין גייסטיגען צושטאנד, אבער ער האט גארניט געקאנט אויסגעפינען פון איהם, ווייל גרינהיל האט זיך אנט־זאגט צו ענטפערען אויף זיינע פראגען.

זאגט אז דזשייל בעאמ־טע זענען געווען נאכלעסיג

האנ. לעאפאלד מעקאולי, פראווינ־ציעלער סעקרעטאר, האט נעכטען פאר־נאכט ארויסגעגעבען א סטייטמענט וועגען דעם אינצידענט וואס האט שבת געטרא־פען אין דער סימקא דזשייל אין בעררי, אנט. וואו דריי ארעסטאנטען האבען איינגעשלאסען דעם דזשייל־גאווערנאר, זיין פרוי און איינעם פון די הויפט וועכ־טער און נאכדעם ווי זיי האבען זיי גוט צו'ממית'ט זיינען זיי אנטלאפען.

דער מיניסטער מוסרט אוים די דזשייל בעאמטע הלמאי זיי האבען ניט אויסגעפאלגט די דזשייל־רעגולאציעס און האבען געלאזט די ארעסטאנטען געהן 8 אזייגער שלאפען אנשטאדט 7. און אויך הלמאי די וועכטער האבען זיך דערלויבט צו אריינגעהן אליין אין ווארד וואו עס זיצען געוואגטע גנבים, ניט האבענדיג קיין 2 געהילפען לעבען זיך.

לאזט איבער $1 ירושה פאר זיין ווייב

ניו יארק, מערץ 3.

אנשעל גרינבערג איז געשטארבען און האט איבערגעלאזען פאר זיין פרוי בלויז $1 ירושה. דאס איז אלס א באלוינונג צו איהר דערפאר וואס זי האט איהם כסדר פארביטערט דאס לעבען, שרייבט ער אין דער צוואה.

איז געגען פארקלענערען וויי־דזשעס פאר ארבייטער

אטאווא, מערץ 3.

סענאטאר גידאן ראבערטסאן, אר־בייטס־מיניסטער, האט היינט דער־קלעהרט, אז ארבייטס־געבער דארפען זיך ניט באנוצען מיט דער איצטיגער געלע־גענהייט פון די שווערע צייטען און שניי־דען די וויידזשעס פון זייערע ארבייטער. דאס זעלבע דארפען ארבייטער אויך ניט פארלאנגען קיין העכערונג אויף זייערע וויידזשעס.

פארברעכען כוואליע שטארק געוואק־סען אין קאנאדע אין לעצטען יאר

אטאווא, מערץ 3.

לויט א באריכט וואס איז נעכטען ארויסגעגעבען געווארען פון דער דאמי־ניאן ביורא אף סטעטיסטיקס איז די פאר־ברעכען כוואליע אין קאנאדע שטארק גע־וואקסען אין פארלויף פון דעם פאר־גאנגענעם יאהר. דער באריכט שטיצט זיך הויפטזעכליך אויף דעם יאהר 1929 און עס ווערט איבערגעגעבען אז אין פארלויף פון דעם יאהר זיינען געווען איבער 24 טויזענט „קאנוויקשאנס'' אין לאנד אין פארגלייך מיט איבער 21 טויזענט מיט א יאהר צוריק.

לויט דעם זעלבען באריכט איז א וואוקס אין פארברעכענס געווען צו־פאר־צייכענען כמעט אין יעדען סארט פון פארברעכענס. אבער גרעסער פון אלע איז געווען די צאהל פון גנבים. זייער צאהל האט דערגרייכט ביז ארום 9 טויזענט אין פארגלייך מיט איבער 7 טויזענט, אין א פריהערדיגען יאהר.

אלס אורזאך פון דער פארגרעסער־טערטער פארברעכען־כוואליע ווערט אנגע־געבען דער פאקט וואס די גרויסע שטעדט, מיט זייער לוקסוס און פארגעניגען האבען געשפיעלט. אלס א ביישפיעל ווערען גע־בראכט די שטעדט מאנטרעאל, טאראנטא און העמילטאן וואו די פראפארציע פון פארברעכער איז געווען גרעסער ווי אין אנדערע פונקטען.

דאס
גרויסע
פייער

בעארבייט אין איר־דיש לויט דעם בא־ריהמטען ראמאן

— פון —
טשארלס דיקענס
„בארנבי ראדזש".

(פארזעצונג)

— אויב דו וועסט געפינען נאך עפעס אזוינס, וועסטו עס דאך מסתמא ווידער ברענגען אהער, — א יא, מיין פריינט?

דאס איז געזאגט געווארען מיט א שמייכעלע, וואס האט באטייט: "דערוועג זיך נאר נאר דאס נישט צו טאן, ביזטו נישט זיכער מיט'ן לעבען". יו האט געענטפערט, אז ער וועט אזוי טאן.

— און זיי נישט באאומרוהיגט וועגען דעם ביסעל היציגקייט, וואס דו האסט ארויסגעוויזען. דיין האלז איז אזוי זיכער אין מיינע הענט, מיין וואוילער יונג, פונקט ווי ער וואלט געווען ביי א קינד אין די פינגער. נעהם נאך א טרונק, דו ביזט איצט רוהיגער.

יו האט גענומען דאס גלאז און שווייגענדיג איבערגעקעהרט צו זיך אין האלז.

— טרינקסט שוין נישט פאר'ן טרונק? כא־כא!

— פאר אייך, מיסטער. — האט יו געענטפערט מיט א מין נויג. — פאר אייער געזונט.

— איך דאנק. זאל דיך גאט בענשען אגב אורחא. ווי רופט מען דיך? דיין נאמען איז יו, איך וויים. אבער דער צווייטער, דער פאמיליען־נאמען?

— איך האב נישט קיין פאמיליען נאמען.

— א מאדנער חברה־מאן! מיינסטו דערמיט, אז דו ווייסט נישט קיין אנדערען, אדער דו ווילסט נישט זאגען?

— איך וואלט געזאגט, ווען איך וואלט געוואוסט. איך וויים נישט וואס צו זאגען וועגען א פאטער. איך בין אלט געווען א יאהר זעקס, ווען מען האט אויפגעהאנגען מיין מוטער און געמאכט דערפון א ספעקטאקעל פאר א פאר טויזענט מענשען. מען וואלט זי געמעגט לאזען לעבען. זי איז געווען גענוג ארים.

— אך, ווי טרויעריג דאס איז! — האט מיסטער טשעסטער באוויליגט צו זאגען מיט א שמייכעל. — איך צווייפעל נישט, אז זי איז געווען זעהר א פיינע פרוי.

— איהר זעהט אט דעם הונט מיינס? — האט יו אפגעהאקט געפרעגט.

— זעהר געטריי מסתמא? און פארשטענדיג דערצו? באשעפענישען מיט פעהיגקייטען און גוטע מדות, מענשען אדער חיות, זענען אלע מאל אזוי העסליך.

— אזא הונט ווי דער — האט יו געזאגט — איז געווען די איינציגע לעבעדיגע בריאה, אויסער מיר, וואס האט געקלאגט יענעם טאג. פון די צוויי טויזענט מענשען, וואס זענען דערביי געווען, האבען נאר מיר ביידע רחמנות געהאט. וואלט ער געווען א מענש, וואלט ער צופרידען געווען, וואס ער ווערט פון איהר פטור, ווייל זי איז געווען ארים, און ער פלעגט ביי איהר פגר'ן פון הונגער; אזוי ווי ער איז אבער געווען נישט מעהר ווי א הונט, נישט האבענדיג קיין מענשענ'ס פארשטאנד, האט זי איהם באנג געטאן.

— געווים איז עס געווען נאריש פון דער חיה — האט מיסטער טשעסטער געזאגט — ווי עס פאסט פאר א חיה.

יו האט דארויף נישט געענטפערט, האט א פייף געטאן צו זיין הונט און געזאגט: "גוט־נאכט".

— גוט־נאכט, מיין ליעבער! — האט מיסטער טשעסטער געזאגט. — געדענק, אז דו ביזט זיכער מיט דיין לעבען, אזוי לאנג ווי דו ביזט עס ווערטה — און איך האף, אז דו וועסט עס שטענדיג ווערטה זיין — האסטו אין מיר א פריינט. היט זיך אבער, איך בעט דיך זעהר, און פארגעס נישט אין וואס פאר א סכנה דו האסט געקאנט זיין. גוט־נאכט, גאט זאל דיך בענשען!

יו האט גוט פארשטאנען דעם געהיימען מיין פון די דאזיגע ווערטער און איז ארויס מיט גאר אן אנדער מינע, ווי די, מיט וועלכער ער איז אריין. זיין באהערשער האט געשמייכעלט.

— און דאך — האט ער געזאגט, נעהמענדיג א שמעק טאבאק — געפעלט מיר נישט וואס מען האט זיין מוטער אויפגעהאנגען: דער יונג האט פיינע אויגען, און איך בין זיכער, אז זי האט געמוזט זיין א שעהנע פרוי. פון דער אנדער זייט, איז זעהר ווארשיינליך, אז זי איז געווען פארגרעבט. האט אפשר געהאט א רויטע נאז און אומגעלומפערטע פיס — נ־נא, ס'איז, אהן צווייפעל, אלעס צום בעסטען.

א רעטעניש

צוויי פוס־געהער האבען זיך באוועגט איבער'ן וועג פון לאנדאן קיין טשיגוועל.

דאס זענען געווען בארנעבי און זיין מוטער. גריפ, נאטירליך, מיט זיי.

פאר דער אלמנה איז דער וועג געווען זעהר שווער. נאר בארנעבי איז אלע מאל פארלאפען פאראוים. האט לוסטיג געטאנצט צווישען די פעלדער און זיך געשפיעלט מיט גריפ'ן. איהר קינד'ס פרעהליכקייט האט איהר לייכטער געמאכט דעם וועג.

דעם פלאץ, וואוהין זיי געהען איצט, האט זי פארלאזען מיט צוויי און צוואנציג יאהר צוריק, באלד נאך דער פאסירונג, וואס האט געענדערט איהר גאנץ לעבען, און פאר דער גאנצער צייט האט זי נישט געהאט דעם מוטה צו באזוכען דאס דארף, וואו זי איז געבוירען געווארען.

זיי זענען דורכגעגאנגען דאס דארף און האבען אין גיכען דערגרייכט צו דעם "ווארען־הויז". דאס איז געווען דער ענדפונקט פון זייער וועג.

מיסטער הערדייל האט ארומגעשפאצירט אין גארטען, און דערזעהענדיג די געסט, האט ער געעפענט דאס אייזערנע טירעל.

— ענדליך האט איהר זיך פארט געמאכט הארץ צו באזוכען דעם אלטען פלאץ — האט ער געזאגט צו דער אלמנה — דאס פרעהט מיך.

— צום ערשטען מאל, סער, און צום לעצטען — האט זי געענטפערט.

— איך האף, אז נישט צום לעצטען מאל.

— צום סאמע לעצטען.

— הערט, מערי — האט מיסטער הערדייל געזאגט: — איך האב אייך נישט איינמאל געבעטען צו באזעצען זיך דא. איך דענק, אז דא וואלט איהר געווען גליקליכער. נאר איהר האלט זיך פעסט ביי אייערס. גענוג פאר מיר צו וויסען, אז איהר זענט אויך ארייגעשלעפט געווארען אין דאס אומגליק, וואס האט ביי מיר אוועקגערויבט מיין ברודער און ביי עמא'ן איהר פאטער. זאל איך דענקען, אז איהר פארט אונז צונויף מיט'ן מענשען, וואס האט געבראכט אויף אייך די אלע צרות?

— איך צונויפפארען מיט איהם!

— האט זי אויסגעשריען.

(ווערט פארגעזעצט)

פארזיכטיגקייט איז דאס בעסטע

פארזיכטיגקייט איז אימער דאס בעסטע זאך. ווען מען פארלאזט א קראץ פון א נאדעל, קען אמאל ארויסקומען דער גרעסטער אונגליק פון בלוט פארגיפטונג ווען מען פארלאזט עס. און פון א פארלאזטען קאלד קען אמאל אויך ארויסקומען צופיעל טראבעל. די בעסטע איז צו פארהיטען פריהער. און ווען איהר האט א קאלד רייבט זיך איין מיט קאנגא־לינימענט, דאס העלפט אייך, און עס באשיצט אייך פאר ווייטערע אומזיסטע טראבעלס. האלט א באטעל קאנגא לינימענט אימער אין אייער הויז.

דעם
בלויען געזאליז
גלייכען אלע צו קויפען בעסער ווי דעם ווייסען, און צאהלען טייערער, איבער צוויי מעלות:
ערשטענס, באקומט איהר מעהר מילעדזש צו יעדען גאלאן.
צווייטענס, איז ער שטארקער, אייער מאשין געהט בעסער, קיינע נאקס.
אט דעם
בלויען געזאליז
באקומט איהר בלויז ביי
ב. קאפלאן
קאלעדזש און בראנזוויק
צו 19 סענט
5 סענט טעקס עקסטרא.

רעוו. ש.ז.גרינגארטען
אנערקענט אין אלע האספיטעלער
אלס מוהל
פון ערשטען גראד
אויך און
אינטעליגענטער
מסדר קדושין
רופט מיר אויף אייערע שמחות. איך וועל אייך דינען צו דער בעסטער צופרידענהייט.
פאר ארימע אומזיסט
מיין אדרעס:
395 מארקהאם סטריט
טעלעפאן טריניטי F 3406.

פאר פורים סייל
אין גרויסען דזשועלרי סטאר פון
ג. קלינג
241 קווין
סטריט, וועסט
גרויסע בארגיינס אין דיימאנדס
די לייטעסט סטייל רינג סעטינגס
דיימאנד רינגס, רעגולאר $250.00 פאר $150.00
דיימאנד רינגס, רעגולאר $175.00 פאר $100.00
18 קערעט וועדינג רינג $3.95
מעסער און גאפעל ביליגער ווי איבעראל.
$37.50
וואטשעס פון די גרעסטע און בעסטע פירמעס. קויפט איהר ביי
G. KLING, 241 Queen W.
TEL. ELGIN 8021
פריטאג נאכט און שבת געשלאסען — אפען יעדען אווענט.

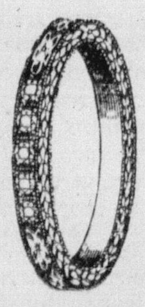

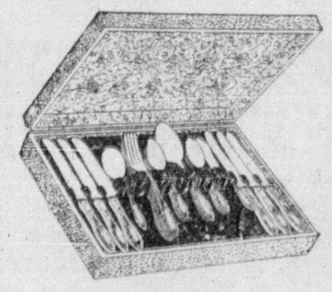

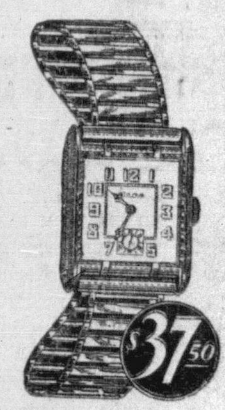

צו פאררענטען

צו פאררענטען א שעהנע גרויסע פארנישר רום, פאסיג פאר 1 אדער צוויי דזשענטעלמען, טריניטי W 4838.
3061-3-4

צו פאררענטען און אונטערשטען דופלעקס 395 מענינג עוועניו, 5 רומס און באהייצטע סאן רום גאראדזש, אלע אנדערע קאנוויניענס. ביליג רענט. דער שליסעל איז אפסטעירז.
טעלעפאנירט רענדאלף 0889.
209-3-9

צו פאררענטען א פארנישר רום אדער רומס מיט אויך אהן פארניטשור. פרעגען 370 בראנזוויק עוועניו קינגסדייל 3012.
3020-3-4

צו פאררענטען א מאנופעקטשורינג פלעט 1500 סקווער פוס, מעסיגע רענט. פרעגען 435 ספעדיינא עוועניו. טריניטי 1420.
3023-3-3

צו פאררענטען א פארנישר רום אדער רומס מיט אויך אהן פארניטשור. פרעגען 370 בראנזוויק עוועניו קינגסדייל 5712.
3020-34

צו פאררענטען א סטאר מיט 5 רומס און עסטאבלישד קלינינג און פרעסינג ביזנעס פאר די לעצטע צעהן יאהר. אלע קאנוויניענס, קיין שליסעל געלד. פרעגען גיבסאן ברידער לאמבארד 1713.
3077-3-4

צו פאררענטען צוויי רומס מיט אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס. טעלעפאן צו נוצען. פרעגען 112 בעלוויו עוו.
3085-3-4

צו פאררענטען א פלעט פון פיער רומס הארדוואוד פלארס סינק אין קיטשען אנדערע קאנוויניענס, 26 דאלאר א מאנאט. פרעגען 14 שעגאן סטריט, לאידברוק 2377.
3086-3-4

צו פאררענטען א פלעט פון פיער אדער פינף רומס, הייסע וואסער הייצונג, הארדוואוד פלארס, טעלעפאן, און גאראדזש וועט דעקארייטען צו א פאסיגען טענענט. פרעגען 349 שאה סטריט.
3087-3-4

צוויי אדער דריי רומס און ברעקפעסט רום, סטים היט, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען זעהר ליכטיג, ווינדא בליינדס עלעקטריק פיקסטשורס, ניי דעקארירט. סטים היטער גאראדזש מיט פראנט דרייוו. אויב פארלאנגט. פרעגען 122 ראקסטאן ראוד.
3083-3-4

קארפענטער
דזשענעראל קאנטראקטאר
אלערליי קארפענטער ארבייט. פעקטארי און סטאר ארבייט אלעס ביליג.
א. נעלמאן
989 דאנדעס סטריט, וועסט
טריניטי 3934.

רענט קאלעקטעד
לענדלארדס! איך קאלעקט רענט פאר פיעלע לענדלארדס אין טאראנטא, אויך מענעדזשמענט פאר אפארטמענט הייזער, באנד גאראנטי, בעסטע רעפערענסעס. טעלעפאנירט מר. עלעק מאראניק טריניטי 8115 אדער ווענדעט זיך אין 160 גרייס סטריט.
3064-3-4

פייפער הענגינג און פיינטינג
איך מאך די בעסטע דזשאבס אין פיינטינג און פייפערהענגינג, גוט און ביליג, בעסטע צופרידענהייט. טעלעפאנירט גלייך טריניטי W 7304.
ס. קירשענבוים, 30 קאר סטריט.

אנטעריא עלעקטריק
אויב איהר דארפט ווייערען אייער סטאר, הויז אדער פעקטארי. מיר נעהמען אן דזשאבס אין עלעקטריק רעפיירס און ראדיא סירוויס.
טעלעפאנירט לאמבארד 3809 — 973 בלור סטריט וועסט.
288-3-13

קארפענטעריי
פרייז עסטימייטס געגעבען אויף דזשענעראל קאנטראקטינג און פארשיעדענע קארפענטער ארבייט, ווי מאדערנע סטאר פראנטס, גאראדזשעס, פרענטש טיהרען, הארדוואוד פלארינג א. ז. וו. אויך שטעלען מיר איין שעפער און אפיסעס אין אלע טריידס צו מעסיגע פרייזען.
צופרידענהייט גאראנטירט.
אויך מאכען מיר ארבייט אויסער שטאדט
מאדערען בילדערס קאמפאניע
7 דאס סטריט
טעלעפאן טריניטי 9025.

פארלאנגט

א יונגע נוירס, נעהמט אן אלערלי נוירסינג אין דער היים, אדער האספיטאל. טריניטי 9584. ***

א יונגע ליידי נעענדיגט העברייאישע היי סקול מיט דיפלאמא, שפיעלט גוט פיאנע, קען פערפעקט העברייאיש, דייטש רוסיש און ליטוויש. קען אויך אונטערריכטען אין ענגליש. גיט לעסאנס.
רעפערענסעס ביי הר"הג יעקב גארדאן. אדרעסע: 35 גרענרדזש עוועניו. שושנה שיינהויז. טעל. טריניטי W 4068
2842-3-10

א רייכע פאר פאלק פארלאנגען צו אדאפטירען א מיידעלע צווישען 3 און 5 יאהר אלט. מוז זיין געזונט, גוטע היים גאראנטירט. שרייבט זשורנאל באקס 173
2962-3-6

פארלאנגט א פארטנער צו א פיש און טשיקען ביזנעס. פרעגען 602 קאלעדזש סטריט.
3078-3-4

א דייטשע פרוי זוכט צו טאן הויז ארבייט ביים שטונדע אדער וואך. פרעגען טריניטי 5829.
3080-3-4

א דייטשע פרוי זוכט צו טאן הויז ארבייט ביים טאג, קען גוט קלינען און וואשען. טריניטי W 0899.
3074-3-4

פארלאנגט עקספיריענסד פרעסער צו ליידיס קאוטס און סוטס פרעגען פרינצעס טשיק 267½ ספעדיינא עוועניו.
221

פארלאנגט עקספיריענסד פרעסער אויף האפמאן מאשין צו ליידיס און מענער גארמענטס. נאר ערשט קלאס עקספיריענסד זאלען זיך ווענדען. בעקער בראס קלינערס. 109 וואהן ראוד.
222

א דייטשע פרוי עקספיריענסד אין אלערליי הויז ארבייט. פארלאנגט צו טאן הויז ארבייט. טעלעפאן טריניטי 0577.
3095-3-5

איך זוך הויז ארבייט ביים טאג אדער ביי שטונדע. טעלעפאנירט טריניטי 2809
3091-3-4

פארלאנגט א פרוי אדער מיידעל צו הויז ארבייט איינע וואס קען קאכען, קליינע פאמיליע, 1015 בלור סטריט, וועסט.
3094-3-4

א יונגע פרוי פארלאנגט הויז ארבייט ביי דער וואך אדער שטונדע. אויך אויפצו וואשען. פרעגען 25 עלם סטריט, טעלעפאן עדלייד 2922 מיס מארטין, נאך 6 א זייגער.
3093-3-4

פיינע מיידעל 30 יאהר אלט האט געלט זוכט באקאנטשאפט מיט א מאן, קען זיין מיט א קינד. צוועק הייראט. שרייבט זשורנאל באקס 181.
3096

צו פארקויפען

צו פארקויפען אלערליי שעהנסטע גוירלס קאוטס. סייזעס פון 3 ביז 12 יאהר.
פאר בארגיינס קומט אין 591 דאנדעס סטריט וועסט, מר. פינקעל.
2870-3-10

צו פארקויפען סעקאנד הענד סטאר פרעגען 201 יארק סטריט, גוטער פלאץ.
3083-3-6

צו פארקויפען א האפמאן סטים מאשין אין בעסטען קאנדישאן גאראנטירט ווי נייע אורזאכע מוז האבען דאס פלאץ. פרייז 75 דאלאר. פרעגען 125 קווין סט. וועסט.
220-3-5

צו פארקויפען סינגער מאטאר ניימאשינען, סטייל 3120 גאראנטירט, מעסיגע פרייזען, אויך פיקסען מיר אלערליי ניי מאשינען, רופט טריניטי M 4829.
3062-3-4

מאווינג סייל
באישע סוטס 5 דאלאר. גוטע ווארעס און פיינע ארבייט. קומט און איבערצייגט אייך 207¼ דאנדעס וועסט, קארנער יוניווערסיטי עוועניו.
3097-3-24

פיאנא טיטשער
לערענט זיך שפיעלען פאפולאר און קלאסיקעל מוזיק אין א קורצע צייט, מעסיגע פרייזען. טעלעפאנירט טריניטי 5836
3015-3-4

הרב ריזענמאנ'ס
אדרעס איז
145 סיטאן סט.
(קארנער דאנדעס סטריט איסט)
טעלעפאן עלגין 8064
נעהמט אן דין תורות, ארביטריישאנס, און מסדר קדושין. און מסדר גיטין, אויך אלע רבנישע אנגעלעגענהייטען.

קאפלאן קאסטאם בראקעה
חזן קאפלאן
איז א גאווערנמענט אויטאריזד קאסטאם בראקער. ווען איהר האט אזעלכעס וואס עס דארף אדורכגעהן דורכ'ן קאסטאם הויז, אימפארט אדער עקספארט דאן ווענדעט זיך צו
מ. קאפלאן און זון
וואו מען וועט פאר אייך אלעס אטענדען. איהר קענט אויך באקומען פאליסים פאר לייף, אויטאמאביל, פלייט גלאס, און פייער אינשורענס, פון די בעסטע קאמפאניעס ווען איהר ווענדעט זיך צו
M. KAPLAN & SON
General Insurance Agents and Custom Brokers
55 YONGE ST. TEL. ELGIN 8156-7
Res. 47 Rose Park Dr. Hyland 1960

די נעלי קאהן טאנץ שולע
אלע קלאסען זיינען יעצט אפען פאר דעם ספרינג סעזאן
באלעטס, אינטערפרעטאציע, כאראקטער, טאפ־טענץ, אקראבאטיק און טעפ, ספעציעלע אויפמערקזאמקייט צו קינדער.
פארשרייבט זיך יעצט און באנוצט זיך מיט די ספעציעלע פרייזען פאר דעם סעזאן.
סטודיא
245 קאלעדזש סט.
(פיטיען קעסעל האל)
פאר אינפארמאציע טעלעפאנירט:
טריניטי 4146W

פיינטינג פייפער הענגינג
מיר דעקארייטען אייערע רומס פאר 5 דאלאר א רום, מיט אונזערע פייפער. טעלעפאנירט גלייך:
טריניטי 6185.
3055-3-20

פייפערהענגינג און פיינטינג
אייער אלט באקאנטער פייפער־הענגער און פיינטער נעהמט אן קאנטראקטס דזשאבס צו די ביליגסטע פרייזען. די בעסטע ארבייט גאראנטירט. קיין דזשאב צו קליין אדער צו גרויס עסטימייטס פריי. רומס געפייפערט פאר 6 דאלאר און העכער מיט מיין פייפער.
סעם קאין
166 אסינגטאן עוועניו
לאידברוק 2350
3058-3-27

חזן כ. וואלאדאווסקי

היגיעניש געשולטער סוירדזשען
מוהל
— אויך —
מאדערנער מסדר קדושין
סירוויסעס אין ענגליש
עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט, ווייל דאס איז דער בענעפיט פון זייערע קינדער
קאנטרי לייט קענען מיך אויך רופען צו זייערע שמחות. איך וועל קיינעם ניט ענטזאגען צו קומען.
וואוינונג 62 בראנזוויק עוועניו.
טעלעפאן קינגסדייל 8832.
ארימע אומזיסט.

טאקסידאס
צו פאררענטען
צו א נייעם נידריגען פרייז פון
$2.00
פולשטענדיגע אוטפיטס און אנדערע פארמעלע אויסשטאטונג — דער פיינסטער סטאק פון זאכען אין שטאדט צו פאררענטען. — מיר פארזיכערען אייך פולשטענדיגע צופרידענהייט.
VARSITY
Cleaners & Dyers
519 יאנג סטריט
(ביי מייטלענד)
טעלעפאן קינגסדייל 6280.
אפען אין די אווענטען ביז 8.30.

רעוו. פ. דאלגאף
דער בארימטער
מוהל
ספעציאליסט

אנערקענט אין אלע האספיטעלער פון אלע דאקטוירים
413 Dovercourt Road
TELEPHONES:
Lom. 1220 Tr. 7830j El 3086

פייפער הענגער
פאר ערשטע קלאס פייפערהענגינג פיינטינג און גריינינג רופט:
ה. האלאנד, טריניטי F 6468

שום און קאלים
קאמפאניע
האלסייל, פרוכט און פראדוס
50 טשוירטש סט.
מאכען באקאנט די גראסערים דאס מיר האבען די בעסטע קוואליטי
כריין פאר פסח
צו די ביליגסטע פרייזען.
טעלעפאנירט וויווערלי 1359 און סייפט צוויי דאלאר אויף'ן בארעל. ארדערס דעליווערט. און קוואליטי גאראנטירט.

אפהאלסטערינג ריפעירינג
קיין דזשאב צו גרויס אדער קליין. די בעסטע מאטעריאלען גענוצט. די בעסטע ארבייט. די גאנצע ארבייט פולשטענדיג גאראנטירט.
רופט אפ און איהר באקומט די בעסטע אויפמערקזאמקייט
ה. אייזיקסאן
33 נעסאו סטריט.
טעלעפאן טריניטי W 4146.

שפייז פעקלאך
אייערע קרובים
אין רוסלאנד
חפץ האט ארגאנזירט אין יוראפ פארבינדונגען צושטעלען זיכער שנעל און ביליג שפייז פעקלאך אין יעדען שטעדטעל אין רוסלאנד. אויסוואהל פון אלערליי שפייזען. ביליגע פרייזען. פרישע שפייזען נעפאקט אין יוראפ.
קומט, שרייבט, טעלעפאנירט:
הפצ'ס שיפס קאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
143 קווין סט. וועסט
(עדלייד 5971)
געלט געשיקט. — שיפסקארטען, אינשורענס, מארגיידזשעס, — סיטיזען פייפערס.

נייעס ביי אונז אין שטאדט

האט בייגעשטייערט 50 דאלאר צום פאלקס פאראיין קאמפיין

אלדערמאן באב לעסלי, אלדערמאן פון וואַרד פינף, האט בייגעשטייערט די סומע פון פופציג דאלאר צום פאלקס פאראיין קאמפיין, וועלכער ווערט ערעפענט קומענדען זונטאג אין דער בראנזוויק עווענין תלמוד תורה.

נ. קעלערמאן

אייגענטימער פון

ראיאל פיינט סטאר

408 ספעדיינא עוו.

לאזט וויסען אז זיין סטאר איז אפען ווי פריהער, און אז ביזנעס ווערען ביי איהם אנגעפיהרט ווי פריהער.

קומט איצט קויפען ספעציעלע בארגיינס.

טעלעפאן טריניטי 4800.

דוד פינסקי וועט לעזען פון זיינע נייע ווערק

דער באריהמטער שריפטשטעלער און דראמאטורג, דוד פינסקי, וועט זיין דער גאסט פון היגען אידיש נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד קומענדען פרייטאג און שבת.

דוד פינסקי וועלכער איז באקאנט אלס א באריהמטער פארלעזער פון זיינע טיפען האט געלאזען וויסען, אז ער וועט דא לעזען פון זיינע ניי־געשאפענע ווערק אין די לעצטע דריי יאר. ער וועט לעזען זיינע צוויי נייע היסטארישע דראמען "רבי עקיבא" און "שלמה מלכו", ווי אויך זיין נייעם ראמאן "דאס הויז פון נח עדאן".

ביידע פארלעזונגען וועלען פארקומען אין דער אסעמבלי האל פון פארבאנד, 24 סיסעל סטריט.

איינטריט צו די פארלעזונגען קאסט בלויז 35 סענט.

שטארבט אויפ'ן גאס

אלפרעד טאמפסאן, זיבעציג יאר אלט, איז געפאלען אויפ'ן גאס און געשטארבען. די פאליציי האט דעם קערפער צוגענומען אין מארג, וועלכער איז נאכהער דערקענט געווארען פון זיינע קרובים.

דאס איז שוין דער דריטער טויטען־פאל היינטיגע וואך אין שטאדט, וואו מענשען שטארבען פלוצלונג אויף דער גאס.

די פיינסטע טיי און די גרעסטע סיילס אין נארה אמעריקע

"SALADA" TEA

"פריש פון די גערטנער"

ווערט געבען א פארשטעלונג אין לייבאר ליסעאום

דער באריהמטער אידיש העברעאישער שוישפילער אסטראווסקי, וועמענס אייגנארטיגע קינסטלערישע אווענטען רופען אומעטום ארויס באוואונדערונג און ענטוזיאזם וועט פאר זיין אפפארען קיין אייראפא אויפטרעטען דעם לעצטען מאל אין טאראנטא, זונטאג דעם פופצענטען מערץ אין א רייכען פארשידענארטיגען פראגראם.

דער קאנצערט וועט פארקומען אין לייבאר ליסעאום האל.

האט צוגעגרייט דעם טויט

קריסטינא פאליגאו, א 27 יעריגע דינסטמיידעל, איז זיך ארונטערגעגאנגען אין קעלער פון הויז, וואו זי האט געארבייט, אויסגעשפרייט פאפיער אויף דער פאדלאגע, אוועקגעלייגט א קישען, צוגע־דעקט דעם גאז סטאוו אין קעלער מיט א בלענקעט, כדי מען זאל ניט דערפילען דעם גאז גערוך ישנעל, און האט זיך אווי ארום גענומען דאס לעבען דורך גאז.

פאליציי און דעטעקטיווס האבען דעם טויטען קערפער אפגעפירט אין מארג, וואו אן אונטערזוכונג וועט געמאכט ווערען.

דוד פינסקי

שריפטשטעלער און דראמאטורג, וועט זיין צו גאסט אין שטאדט

פרייטאג.

מערץ 6־טען

שבת

מערץ 7־טען

און וועט לעזען פון זיינע נייע שריפטען ווי זיינע נייע דראמען

„רבי עקיבא“ „שלמה מלכו“

די פארלעזונגען וועלען פארקומען אין פארבאנד אינסטיטוט, 24 סיסעל סטריט.

איינטריט 35 סענט

אלע ווערען געלאדען צו הערען דעם באריהמטען פארלעזער, אין זיינע נייע שאפונגען.

אונזער טרייסט

מיר, די בעאמטע און מיטגלידער פון דער וועסט־טאראנטאר תלמוד תורה, שיקען אונזער הארציגע טרייסט צו אונזער מיטגליעד

אלטער מאנדעל

און פאמיליע

צום שווערען פארלוסט פון זיין מוטער

רייזעל ע"ה

זייט אפגעהיט פון צער. און המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

גרויסע מאשין אויסשטעלונג אין איטאנס סטאר

מעיאר סטוארט האט אפיציעל געעפענט אווענט ערעפענט א גרויסע מאשין אויסשטעלונג אין איטאנס סטאר אויף קא־לעדזש סטריט.

דאס איז די גרעסטע מאדערנע מא־שין אויסשטעלונג אין שטאדט, וועלכע אנטהאלט דאס נייעסטע וואס איז לעצ־טענס געשאפען געווארען אין דער טעכ־ניק.

די אויסשטעלונג איז א פרייע און יעדער קען עס זעהן.

היינט א קאמפיין פארזאמלונג

אין פאלקס פאראיין הויז, 23 סיסעל סטריט, וועט היינט אווענט פארקומען א ספעציעלע קאמפיין פארזאמלונג.

די פארזאמלונג וועט אדרעסירט ווערען פון הרב מ. בערגער. און אלע טהוער ווערען געבעטען צו זיין אין צייט.

פראפעסאר איינשטיין היינט אווענט אויף דער ראדיא, ציוניסטען וועלען הערען די רעדע אין ציון אינסטיטוט

די רעדע פון דעם גרויסען פראפע־סאר אלבערט איינשטיין ביים ציוניסטי־שען באנקעט היינט אווענט אין האטעל אסטאר, ניו־יארק, וואו ער געזעגענט זיך מיט אמעריקאנער אידען, וועט אויפגע־נומען ווערען אין היגען ציון אינסטיטוט, היינט אווענט, און אלע ציוניסטען פון טאראנטא ווערען געבעטען צו קומען אין ציון אינסטיטוט.

בעפאר דער עולם וועט הערען די רעדע פון פראפעסאר איינשטיין דורך דער ראדיא, וועט דער נייער ציוניסטישער

דירעקטאר יצחק כרמל פון ניו־יארק, האלטען א פארטראג איבער דער טעמא: "ווי זעהט אויס יעצט די פאליטישע לא־גע אין ציוניזם". אלס ציוניסטישער ווטעראן, וועט מר. כרמל אנצייגען ווי אזוי ציוניסטען ברויכען צו רעאגירען איבער דער נייער געשאפענער לאגע אין ציוניזם נאכ'ן באריהמטען בריעף פון פרע־מיער מעקדאנאלד צו דר. חיים וויצמאן.

דער פרעזידענט פון ציוניסטישען קאנסיל, מר. עד. געלבער, פאדערט אויף אלע ציוניסטען פון טאראנטא צו קומען צום היינט־ביינאכטיגען ציוניסטישען מיטינג אין ציון אינסטיטוט.

שטארבט איידער דער דאקטאר קומט

מאקס פרידמאן, פינף און פערציג יאר אלט וועלכער האט געוואוינט אין 123 דע־ניסאן עוועניו, איז מאנטאג נאכט גע־שטארבען, איידער דער דאקטאר איז צו אים געקומען.

דער פארשטארבענער האט געליטען פון א הארץ קראנקהייט. מאנטאג פאר־נאכט האט ער גענומען פיהלען שלעכט. מען האט גלייך געשיקט נאך א דאקטאר. ער איז אבער פריהער געשטארבען.

אקאונטענט־בוקקיפער

12 יאהר עקספיריענס וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט אדער אודיטען זיי. פרייזען פון 5 דאלאר מאנאטליך און העכער.

א. א. גאלדענבערג

75 האמוואוד דרייוו.
הילקרעסט 7504 W

וועלוועל'ס כלה אין סטענ־דערד טעאטער

רודאלף גאטגאזאן מיט דער גאנצער סטענדערד טעאטער קאמפאניע טרעטען היינט אווענט אויף אין א נייער פיעסע מיט דעם נאמען "וועלוועלס כלה". ווי נאטירליך איז די פארשטעלונג א "לוי־רים פריי". צוויי פאר איינס.

ארבייטען פאר דער וועסט ענד תלמוד תורה

די הערען גרינגלאס און מאנדעל זענען א טעטיגער קאמיטעט, וועלכע ארבייטען איצט פאר דעם קאמפיין פון דער וועסט טאראנטאר תלמוד תורה.

דר. הערמאן דיאמאנד פוילישער סאציאליסט

(פארזעצונג פון פיידוש 4)

ווען דער פוילישער אנטיסעמיטיזם האט אויפגעפלאמט, ווי נאך קיינמאל ניט פריער, איז דיאמאנד אליין פארבליבען דער־זעלבער געטרייער פוילישער פאטריאט. ער איז געווען א דעפוטאט אין ערשטען פוילישען סיים, אין וועלכען די לופט איז געווען פול מיט שנאה צו אידען. ער האט געוואוסט פון אלע נידערטרעכטיגע עולות וועלכע ווערען באגאנגען געגען די אידען. ער האט מיט זיינע אויגען געזעהן שלאגען און פארפאלגען די קינדער פון זיין פאלק און ראסע; ער האט געהערט ווי מען באַ־ליידיגט זיי, ווי מען זידעלט זיי. אבער זיין שטימע האט זיך קיין איינציגען מאל ניט אויפגעהויבען צו פראטעסטירען געגען די ראזיגע נידערטרעכטיגקייטען. פארקעהרט ער האט געהאלטען־מיט די "בעסערע" פאליאקען, וועלכע האבען געשפיגען דער גאנצער וועלט אין פנים און האבען געליי־קענט די פאגראמען "העכסטענס" האט ער, אין פריוואטע געשפרעכען צוגעגעבען, אז עס זיינען געווען "עקסצעסען". וואס באדייטען אבער גארנישט.

דיאמאנד איז געווען איינער פון די גרעסטע עקאנאמען און פינאנץ עקספער־טען אין דעם נייעם פוילען, זיין נאמען איז אפט דערמאהנט געווארען אלס מעגליכער פינאנץ מיניסטער אלס אזעלכער האט ער געוואוסט אז די שטייערען, וועלכע די רע־גירונג לייגט ארויף אויף די אידישע סוחרים און האנטווערקער, רואינירען זיי־ערע עקזיסטענצען. ער האט געוואוסט, אז די רעגירונג פיהרט אן אן איסראטונגס פאליטיק געגען אידען, אבער ער האט אלץ געשוויגען, ניט גענומען דאס ווארט קיין איינציגען מאל וועגען דער דאזיגער פרא־גע, ווייל זי האט פאר איהם ניט געהאט קיין שום באדייטונג. זיינע באציהונגען צו אידען זיינען געווען אזעלכע, וואס קאנען ניט באצייכענט ווערען מיט קיין שום נא־מען...

אבער אויב דימאנד האט געמיינט, אז זיין אייביגער באהאלטען זיין אידיש־קייט וועט איהם אויפהויבען אין די אויגען פון די פאליאקען און וועט איהם מאכען אומשטערבליך, האט ער געמאכט א טעות ער אליין האט פארגעסען, אז ער איז א איד — די פאליאקען אבער ניט. א סך מאל האט מען גערעדט וועגען איהם אלס פינאנץ מיניסטער, ווען עס איז אבער געקומען אויסצואוועהלען דעם פי־נאנץ־מיניסטער, האט דער פרעמיער אפילו געמעגט זיין א געשוואוירענער סאציאליסט, וואס איז גוט געווען באַ־קאנט מיט דיאמאנדס פעהיגקייטען און גרויסע פארדיענסטען פאר ביידע, אי פאר דעם פוילישען פאלק און אי פאר דעם סאציאליזם. האט ער דיאמנד'ן "פאר־געסען", צום שלום האט ער נאך דער־לעבט, אז זיינע פוילישע ארבייטער האַ־בען זיך פון איהם אפגעזאגט און האבען איהם אפילו ניט ערוועהלט אלס דעפוטאט פון סיים.

הערמאן דיאמאנד איז געווען א רייכער מאן זיין גאנצען לעבען. ער איז געבוירען געווארען רייך, האט געלעבט רייך און איז געשטארבען רייך. ער איז געווען אן ארוואקאט, אבער האט געהאט גרויסע קאפיטאלען אין אינדוסטריעלע אונטער־נעהמונגען. אין דעם אלגעמיינעם פויליי־שען לעבען האט ער זיך, צוליעב זיין אומ־רוהיגען אידישען גייסט, ניט ארייננגע־פאסט. ער האט דערפאר געפונען באפריי־דיגונג אין סאציאליזם. אבער איז די דאָ־זיגע "באפרידיגונג" טאקע געווען א פול־שטענדיגע? — דאס וועלען מיר זיך שוין אפשר קיינמאל ניט דערוויסען...

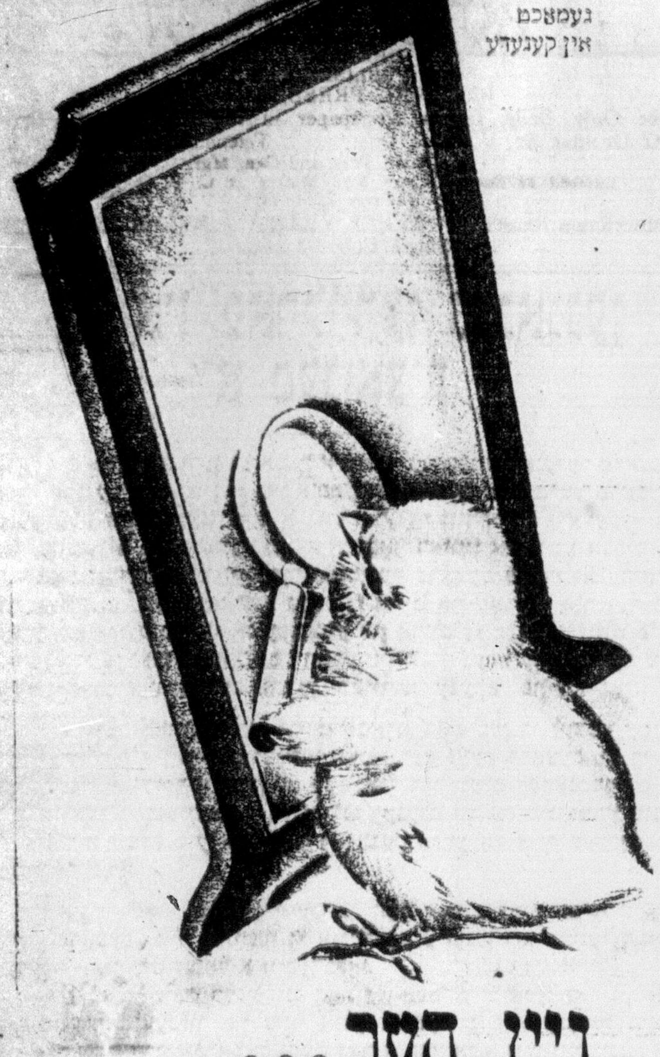

געמאכט אין קענעדע

ניין הער... ניט קיין קראץ

ווי אנדערש עס איז פון די גראבע שארפע קלינזערס וועלכע לאזען איבער צוקראצטע צייכענס אויף אייערע שפיגלען און פענסטער — צוקראצטע צייכענס וועלכע מאכען קאליע דעם גלאטען אויבערפלאך — און מאכען עס שווער צום רייניגען. נוצט דעם זיכערען, ריח'לאזען קלינער. באן אמי — און אפילו דורך א מיקראסקאפ וועט איר ניט קענען געפינען קיין קראץ אדער א שניט. ווייל באן אמי "האט ניט געקראצט". ווערט געמאכט אין צוויי האנטיגע פארמען — א הארטער קייק און א שניי־ווייסער פאודער. ווערט פארקויפט איבעראל אין גראָ־סערי סטארס.

Bon Ami

פאודער און קייק

WARD MAYOR & COMPANY

אקאונטענטס

לאמסדען בילדינג — טאראנטא

אווענטען:	אפיס טעלעפאן:
הארסאן 5372W	וויווערלי 1237.

צו די סטרייקענדע דרעססאכער

נעמט צו אונזער באגריסונג צו אייער גענעראל סטרייק און זייט זיכער אז אין אייער קאמף האט איר אונזער מיטהילף, מאראליש און פינאנציעל.

פרעסער לאקאל 219 אמאלגאמייטעד קלאדינג וואירקערס אוו אמעריקא און קאנאדע.

ה. ראזענבערג, טשערמאן.
ס. העלער, סעקרעטאר.

338½ YONGE ST.

גרויסער 25 יעריגער יובילעאום סייל

גרויסער 25 יעריגער יובילעאום סייל

גרויסע רעדאקשאנס. קומט און איבערציינט אייך. בלויז עטליכע פון אונזערע בארגיינס

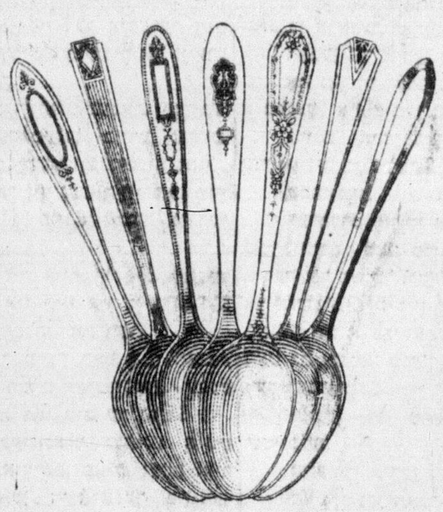

COMMUNITY PLATE

קאמיוניטי פלייט

$34.25

אלע לייטעסט דעזיינס, 26 פיסעס שארפע מעסערס

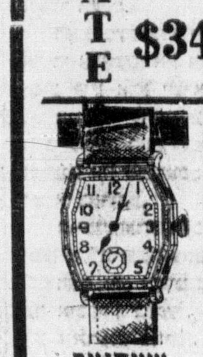

שעהנער זייגערעל גאראנטירט פאר 2 יאר
$3.49

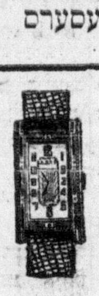

א גוטער וואטש גאראנטירט פאר 2 יאר
$3.95

קומט זעהן די לייטעסט סטייל דיימאנד רינג סע־טינגס, וואס וועלען עפע־נען אייערע אויגען. גע־קויפט דירעקט פון די בעסטע דיימאנד פעקטא־רים.

לייטעסט סטיילס וועדינג רינגס ביליגער ווי איבעראל.

אייער קרעדיט איז גוט. קיינע ברענטשעס אפען אווענטען. טעלעפאן עדלייד 1357

קלינג בראדערס

דיימאנדס, וואטשעס, דזשולערי, זילבערווארג.

338½ יאנג סטריט

(צווישען עדווארד און עלם סטס.)

יעצט איז די צייט צו שפארען געלט

קויפט איצט און שפארט 50 פראצענט פון רעגולאר פרייז אויף אלערליי נייע פורניטשור.

$12.50

נייע וואלנאט פיניש בעטען מיט ספרינגס און מאטראצען פון די בעס־טע קוואליטי קאמפליט

מיט איין פענעל

און $12.00 אהן פענעל

קיטשען טשערס 69 ס.

מיר האבען א זעהר שעהנעם אויסוואהל פון אלערליי לינאליומס און אויילקלאטס.

לינאליום, ספעשעל פרייז 60 סענט א יארד

אוילקלאט ספעשעל פרייז 35 סענט א יארד

גוטע פעלט מאטראצען. עטליכע געצעהלטע פארבליבען. ספעשעל $3.25

עס וועט זיך לוינען צו קויפען ביי דער

רייס פורניטשור קא.

651 קווין סט. וועסט (2 טירען איסט פון באטהורסט)

טעלעפאן עלגין 6001.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy--3 cents

עס איז פארלוירען געגאנגען א סענזאציע

עס איז פארלוירען געגאנגען א וויכטיגער סענזאציאנעלער פראצעס. איז עס דאך שוין א באוואוסטע זאך, אז די פאליטישע פראצעסען זענען יעצט אין רוסלאנד מער א בינע־זאך, ווי ווירקליכע פראצעסען. אזוי איז געוועזען מיט'ן פראצעס פון פראפעסאר ראזמין און זיינע חברים. און אזוי האט אויך געזאלט זיין דער יעצטיגער פראצעס פון די אנגעקלאגטע מענשעוויקעס. אלעס איז שוין געוועזען גרייט און פארטיג פאר דער סענזאציע. זענען געקומען די אנגעקלאגטע און ארויסגענומען דעם ווינט פון די זעגלען. די פערצען אנגעקלאגטע האבען זיך מודה געוועזען אין זייער שולד, און אזוי אוועקגענומען דעם גאנצען "סטיידזש ־ עפעקט" פון דער זאך.

פון־דער סאוויעטישער הויפט־שטאדט האט מען די לעצטע עטליכע טעג געהאלטען אין איין דערציילען וועגען דעם נייעם פראצעס פון די סאבאטאזשניקעס, דורך וועלכען עס וועט פאר דער וועלט דעמאנסטרירט ווערען, ווי אזוי די סאוויעטישע רעגירונג רעכענט זיך אפ מיט אירע שונאים — און מיט אמאל טוען איר גאר די אנגעקלאגטע אפ אויף טערקיש, און זענען זיך מודה.

און די סאוויעטישע רעגירונג האט דאך געלעגט פיעל געוויכט אויפ'ן פראצעס, ווייל צווישען די אנגעקלאגטע זענען דאך געוועזען גאנצע בערען — און מיט אמאל א זייפען־בלאז.

די סאוויעטישע רעגירונג האט געהאפט צו שלאגען פאר זיך א סך קאפיטאל הויפטזעכליך פון צוויי אנגעקלאגטע, די פראפעסארען גראמאן און סוכאנאוו. און מיט אמאל נעמט גאר די זאך אן א נייע ווענדונג.

פראפעסאר וולאדימיר גראמאן איז געוועזען דער וויכטיגסטער סאוויעטישער אויטאריטעט איבער אגרארפראגען, און א גרויסער אויטאריטעט איז אויך פראפעסאר ניקאלאי סוכאנאוו, א היסטאריקער, מיט וועמענס געשיכטע לער־ביכער מען האט זיך באנוצט אין אלע סאוויעטישע שולען — ביידע האבען זיי געהאלפען אויסארבייטען דעם פינף יעריגען אינדוסטריאליזאציע פלאן — און מיט אמאל רינט אויס אזא סענזאציע.

סאבאטאזש, הויך־פאררעט, אינטערווענציע — וואס האט מען דען ניט געוואלט אריינפלעכטען אינ'ם פראצעס — און מיט אמאל בלייבט גאר ניט פון דער גאנצער געשיכטע.

עס איז נאך געוועזען ביים פריערדיגען פראצעס פון עטליכע חדשים צוריק, ווען מיר האבען ארויסגעזאגט אויף דעם פלאץ די מיינונג, אז די גאנצע זאך קען צוגעשריבען ווערען צום מאטיוו, אז מען האט דורכ'ן פראצעס געוואלט פארדעקען דעם דורכפאל פונ'ם פינף יעריגען פלאן. אין די פאר חדשים פון דער צווישען־צייט, האט שוין אזא אויטאריטעט ווי רוסלאנד'ס דיקטאטאר גופא, יאזעף סטאלין, דערקלערט, אז מען וועט מעגליך דארפען דעם פינף יעריגען פלאן פארוואנדלען אין א צען יעריגען פלאן. עס קען זיין, און עס איז זיכער נאענט צום אמת, אז אויך מיט'ן יעצטיגען פראצעס האט מען געזוכט צו פארדעקען דעם דורכפאל פון דעם פלאן. און די דורכגעפאלענע סענזאציע האט דאריבער צושטערט אלע פלענער.

ווי האלט עס מיט אונזער ציוויליזאציע?

ניט נאר האט מען זיך אמאל גע'חקירה'ט וועגען דעם ציל פון דער וועלט און פון מענשליכען לעבען. נאר אויך יעצט באשעפטיגט מען זיך גענוג מיט דער דאזיגער פראגע. און פונקט ווי אמאל זענען געוועזען אפטימיסטישע, און פארקערט, פעסימיסטישע חקרנים, אזוי זענען אויך יעצט פאראן העל־ליכטיגע און שווארצע נביאים. הויבען מיר יעצט ניט אויף די פראגע, ווער פון זיי עס איז גערעכט. נאר דאס אליין וואס מען באשעפטיגט זיך מיט דעם צייגט, אז עפעס איז אונזער ציוויליזאציע ניט מיט אלעמען, און אז ניט אלעס איז אזוי גלאטיג, ווי מען שטעלט זיך פאר, ווייל אנדערש וואלט עס דאך ניט געוועזען קיין פראבלעם מיט וועלכען צו באשעפטיגען זיך.

מיט א פאר יאר צוריק איז דערשינען דאס בוך פונ'ם בארימטען דייטשען פילאזאף שפענגלער — "דער אונטערגאנג פון דער מערב ציוויליזאציע", אין וועלכען ער האט ארויסגעבראכט דעם געדאנק, אז אונזער ציוויליזאציע איז אויף צרות, און אז אלעס גייט בארג אראפ. פון דאמאלסט אן הערט מען ניט אויף זיך צו באשעפטיגען מיט דער פראגע, און א צאל פראמינענטע זשורנאליסטען און ליטעראטען הערען ניט אויף צו שרייבען איבער דער פראגע. אזוי איז די טעג דערשיענען א לענגערער ארטיקעל פונ'ם באקאנטען אמעריקאנער שריפטשטעלער און היסטאריקער וואן לון, אין וועלכען ער אנטוויקעלט אויך דעם שפענגלער געדאנק. און לויט אים קומט אויס, אז די גרעסטע צרה איז יעצט, וואס די מענשהייט האט פארלוירען דעם אינטערעס צו אלעס און צו אלעמען. אט איז וואס ער זאגט צווישען אנדערעס: —

"מענשען זענען געווארען רולאז. זיי האבען מער קיין צייט ניט. אלעס דערעסט זיי זייער שנעל. אפילו זייער פאמיליע דערעסט זיי. זיי האבען מער קיין צייט ניט פאר א געלאסענעם, רוהיגען געשפרעך. זיי האבען מער קיין צייט ניט צו עסען א מיטאג אויף א געלאסענעם אופן. ווען די קונסט פון געשפרעך קאן אנטוויקעלט ווערען. זיי האבען קיין צייט ניט און דאך ווייסען זיי ניט וואס צו טאן מיט זייער צייט. פארפייניגען זיי זיך מיט שפילען ברידזש, מאכען קראס־ווארד פאזעלס, מאווינג פיקטשורס און משקה פארטיס אום צו אנטלויפען פון דער נודנעקייט וואס האט זיך פארשפרייט ארום זיי.

"מעכאניש זענען מיר אוועק אין פאראויס פון אונזער צייט מיט טויזענט יאר. אבער וואס פאר א ווערט האט עס ווען אונזער ציוויליזאציע איז געווארען טרוקען און נודיעט אונז ארויס די נשמה. אין דעם דריטען יארהונדערט זענען די מענשען געווארען אזוי גלייכגילטיג צום לעבען, עס האט זיי אזוי דערעסען און גענודיעט אז זיי האבען אויפגעהערט צו גלויבען אז עס לוינט זיך קעמפען פאר דעם. זיי האט ניט געארט וואס עס האט פאסירט אויף דער וועלט. זיי האבען זיך פשוט אויפגעהערט צו אינטערעסירען מיט דער וועלט און מיט'ן לעבען. דערפאר איז זייער ציוויליזאציע צוזאמענגעפאלען, אונטערגעגאנגען.

"און דאס וועט אויך פאסיר'ען מיט אונז. מיר פאנגען אן צו פארלירען יעדען אינטערעס אין לעבען. פריער האבען מיר זיך געיאגט נאך רייכטום, נאך מאטעריעלע אוצרות. מיר פאנגען שוין אבער אן איינצוזען, אז דאס קאן אונז קיין גליק ניט ברענגען און עס פאנגט אונז אן צו דערעסען".

לויט אים קומט אלזא אויס, אז עס האלט זייער שמאל מיט אונזער ציוויליזאציע, און אונזער שיקזאל, דער גורל פון דער מענשהייט איז א פארזיגעלטער, צו וועלכען עס איז שוין קיין רפואה ניט פאראן.

איז טאקע פאר אונז מער קיין האפנונג ניטא? — ניט וועניג טינט וועט נאך פארנוצט ווערען פילאזאפירענדיג איבער דער פראגע, אבער אין גאנצען גלאט איז עס זיכער ניט.

ווען און פון וואנען זיינען אידען געקומען קיין אייראפא?

אין דער "צייט־שריפט פאר רעמאגראפיע און סטאטיסטיק דער יודען" איז אפגעדרוקט אן ארטיקעל פון באקאנטען שריפטשטעלער און סטאטיסטיקער דר. טיילהאבער א. נ. "די אידען אין דייטשלאנד און אין פוילען אין פריהערע יאהרהונדערטער", פון וואנען מיר נעהמען ארויס פאלגענדע אינטערעסאנטע שטעלע:

16 מיליאן אידען זיינען פאראן אויף דער וועלט.

13 מיליאן שטאמען פון יענע אידען, וועלכע האבען אין יאהר 1800 נאך גערעדט אידיש, 1 מיליאן שטאמען אפ פון די שפאנישע אידען און איין מיליאן פון די אראבישע לענדער אין צפון אפריקא און פארדעראזיען.

וועגען די אידען אין דייטשלאנד ביז דעם יאהר 1000 האבען מיר וועניג ידיעות. זייער צאהל איז דאמאלס א פנים געוועזען זעהר קליין. קעלן, טריער און אאכען, וואו די דאמאלסדיגע אידען האבען מייסטענס געלעבט, זיינען געוועזען קליינע שטעדט. נאכ'ן יאהר 1000 האבען מיר שוין אלע מאל מעהר ידיעות וועגען די אידען אין רהיינלאנד.

ארום יאהר 1000 זיינען די פראנצויזישע אידען געשטאנען העכער אין רייכקייט און אין צאהל ווי די דייטשע אידען, פונדעסטוועגען געפינען מיר אז אין משך פון גאנצען יאהרהונדערט פאר דעם ערשטען קרייצצוג פלעגען אידישע יונגעלייט פון לאטרינגען פאהרען לערנען אין די מאינצער ישיבות. אפשר דערפאר, ווייל אין דייטשלאנד האט געהערשט מעהר פרייהייט.

ר' גרשון בן יהודה (מאור הגולה) דער גייסטיגער פיהרער פון די מיטעל־אייראפיאישע אידען ארום אנהויב פון ערשטען יאהר טויזענט האט געשטאמט פון פראנצויזיש לאטרינגען און איז געווען ראש ישיבה אין מאינץ. ר' שלמה יצחקי (רש"י) איז געקומען פון קאמפאן קיין ווארמס און מאינץ. די איינוואנדערונג פון די סוחרישע אידען וואס האבען געלעבט אין די פראנצויזישע אינדוסטריעלע צענטערן און געפיהרט דארט גרויסע געלד־געשעפטען, האט א סך מיטגעהאלפען צו דער ענטוויקלונג פון די רהיינישע אידישע קהלות.

ביז דעם יאהר 1096 איז די אידישע באפעלקערונג פון דייטשלאנד געווען קאנצענטרירט אין די תימנישע שטעדט, וואו זייער צאהל האט דערגרייכט 500 און טויזענט נפשות אין א געמיינדע. בעת די אידישע שחיטות פון ערשטען קרייצצוג זיינען אין דייטשלאנד ווי עס ווייזט זיך לעצטענס ארויס פון די פנקסים אומגעקומען ניט מעהר ווי 1250 נפשות. די אלגעמיינע צאהל דייטשע אידען אין יאהר 1096 איז, לויט דער מיינונג פון דר. טיילהאבער, געווען סך הכל 5 טויזענט נפשות.

100 יאהר נאך די שחיטות פון יאהר 1096 געפינען מיר אידען אין די ניי אויפגעוואקסענע ישובים רעגענסבורג, פראג, מאגדעבורג, האלע און אנדערע. זייער צאהל ווערט אלע מאל גרעסער אין ריעז, טויבערנגרונד ביז דער דאנוי; אין העסען, טירינגען, הארץ. אין דער צייט פון ערשטען קרייצצוג זיינען געווען בלויז 20 ערטער אין דייטשלאנד, וואו עס האבען געוואוינט אידען. אבער מיט 100 יאהר שפעטער זיינען שוין געווען 100 שטעדט מיט אידישע קהלות און אין יאהר 1348 פון 250 ביז 300.

אין יאהר 1349 זיינען ווידער פארגעקומען שחיטות אין 60 גרעסערע און אין 150 קלענערע קהלות. פיעל פון די דאזיגע זיינען אינגאנצען חרוב געווארען. די פאמיליען נעמען פון די אומגעקומענע ווייזען אן אויף זייער פראנצויזישער אפשטאמונג. די צאהל אידען אין רהיינלאנד האט אין יאהר 1100 דערגרייכט פון 4 טויזענט ביז 5 טויזענט נפשות און אין יאהר 1350 ביז 18 טויזענט נפשות. דערפון איז צו זעהן אז די אלגעמיינע צאהל דייטשע אידען אין יענער צייט איז געווען פיעל וועניגער, ווי מאנכע היסטאריקער האבען אנגענעבען.

אויך די אידישע אימיגראציע, וואס איז געגאנגען פון דייטשלאנד קיין פוילען איז געווען א סך קלענער, ווי מען גלויבט. די איינגעוואנדערטע אידען האבען געגרינדעט אין פוילען גאר וועניג קהלות. פאר דעם יאהר 1300 ווייסט מען נאר פון אידישע קיבוצים אין פויזען, קאליש און אין איניגע אנדערע ערטער.

די אידישע קהלות אין ווארשא, בירנאשטש־בראמבערג, לובלין, סאנדאמיר, קראקא, לעמבערג זיינען געגרינדעט געווארען אין די יאהרען 1304—1367, און אלץ דורך דייטשע אידען. מען דארף רעכנען, אז די צאהל אידישע איינוואנדערער פון דייטשלאנד קיין פוילען האט באטראפען ביז 1000 פאמיליעס. ד. ה. אז די אידישע באפעלקערונג אין פוילען האט אין יאהר 1350 דערגרייכט 6 טויזענט נפשות. א דאנק דעם שטארקען נאטירלעכען צוואוווקס האט זייער צאהל אין גרויס פוילען (פוילען, אוקראינע, ליטא) אין יאהר 1450 דערגרייכט 15 טויזענט. אין יאהר 1550 40 טויזענט ביז 50 טויזענט, אין יאהר 1650 ארום 250 טויזענט; אין 1750 א האלבען מיליאן, אין 1820 ארום 2 מיליאן; אין 1900 ארום 6 מיליאן.

צורעכענענדיג דערצו די אידישע מאסען, וואס האבען אין 18־טען, 19־טען און 20־טען יאהרהונדערט אויסגעוואנדערט פון גרויס פוילען קיין רומעניען, טשעכא־סלאוואקיע, אונגארן, דייטשלאנד, פראנקרייך, ענגלאנד, צפון און דרום אמעריקא, אפריקא, אזיען, קומט אויס אז די פארוויינגונג פון רוסיש־פוילישען אידענטום האט אין יאהר 1930 באטראפען 12־13 מיליאן נפשות.

דר. הערמאן דיאמאנד דער פארשטארבענער פוילישער סאציאליסט

ווער ער איז געווען, ווי אזוי ער איז געווארען א סאציאליסט, און וואָרום ער האט אנגעפיהרט א ביטערען קאמף געגען אידיש־נאציאנאלען געדאנק אין עסטרייך און פוילען.

פון לעא רויזענפעלד

מיט דעם טויט פון דר. הערמאן דיאמאנד, וועלכער איז לעצטען מיטוואך פלוצלינג געשטארבען אין לעמבערג, פארשווינדט פון דער פאליטישער ארענא אין פוילען איינער פון די מערקווירדיגסטע פערזענליכקייטען. פופציג לאנגע יאהר האט דער פארשטארבענער, געטריי און איבערגעגעבען, געדיענט דעם פוילישען ארבייטער־קלאס. ער האט געשאפען געשיכטע אין פוילישען סאציאליזם און איז אליין אויך געוועזען א שטיק געשיכטע. ווען ער איז געקומען צו דער באוועגונג, איז זי נאך געווען אין איהרע קינדער־ווינדלען, שוואך און אהן איינפלוס. די לעהרען פון קארל מארקס און פרידריך ענגעלס זיינען געווען אביסעל צו שווער פאר דעם שווערען האמעטענעם קאפ פון דעם פוילישען ארבייטער. ער האט ניט פארשטאנען דעם סאציאליסטישען געדאנק און עס האט זיך געפאדערט א סך מיה און מאטערניש, איידער עס איז געלונגען צו געווינען אן אנגעזעהענעם צאהל ארבייטער פאר דער נייער באוועגונג.

דר. דיאמאנד איז געווען איינער פון די לעהרער, איינער פון די פיאנערען וועלכע האבען אין גאליציען, דעם עסטרייכישען טייל פון דער פארנאנדערגעטיילטער פוילישער מלוכה, געדארפט ערציהען א נייעם סאציאליסטישען דור, און די דאזיגע אויפגאבע האט ער דורכגעפיהרט אויף דעם בעסטען און ערפאלגרייכסטען אופן.

דר. הערמאן דיאמאנד איז געקומען צום סאציאליזם מיט פופציג יאהר צוריק, ווען ער אליין איז ערשט אלט געווען 20 יאהר. אין יענער צייט איז דער מארקסיזם געווען די נייע תורה, צו וועלכער כמעט די גאנצע שטודירענדע יוגענד אין דעם אלטען גאליציען האט זיך צוגעכאפט. דער סאציאליזם איז געווארען דער הערשענדער געדאנק אין די הויך־שולען און אוניווערזיטעטען, אין יעדער אינטעליגענטער היים און אזוי גערופענער "בעסערער" געזעלשאפט. מען האט אומעטום פלייסיג שטודירט מארקס'ס "קאפיטאל" און ענגעלס אויסטייטשונגען אויף דעם סאציאליזם. צו דער באוועגונג זיינען צוגעשטאנען א גרויסע צאהל סטודענטען, אפילו אזעלכע וואס האבען ניט געהאט קיין שום באציהונגען צו דעם ארבייטער קלאס. עס האבען זיך אן איהר אבער נאך מעהר אנגעשלאסען אידען, וועלכע האבען אין דעם סאציאליסטישען געדאנק געזעהן ניט בלויז אנטגילטיגע לייזונג פון דער ארבייטער פראגע, נאר נאך מעהר די לייזונג פון דעם ראסען און נאציאנאלען פראבלעם. די שטודירענדע אידישע יוגענד, וועלכע האט געזוכט אן ענטפער צו דער אייביגער אידישער פראגע, האט זי געפונען, אדער געמיינט, אז האט זי געפונען אין סאציאליזם.

אליין א קינד, וואס איז דערצויגען געווארען אין גרויסע באקוועמליכקייטען, ווייל זיינע עלטערען זיינען געווען רייכע גבירים, האט דער יונגער דיאמאנד ניט געקאנט האבען קיין גרויס פארשטענדניס פאר די ליידען פון דעם פוילישען ארבייטער, וועלכער איז מיט פופציג יאהר צוריק פאקטיש געווען פארשקלאפט צו זיינע עקספלואטאטארען. דער פוילישער ארבייטער האט זיך דאן געפונען אויף א מדרגה, וואס איז געווען א סך נידריגער פון דער מדרגה פון ארבייטער אין אנדערע אייראפייאישע לענדער. זעלטען, זעהר זעלטען, אז אן ארבייטער האט דעמאלט געזאלט פארדיענען אויף זיין ארענטליכען אויסקומען. ארבייט איז געווען ביליג, ניט ארגאניזירט, דעמאראליזירט, און די ארבייטס־געבער האבען זיך באנוצט מיט דער לאגע פאר זייערע פראפיטען. אפילו דיאמאנד'ס עלטערען אליין האבען באשעפטיגט א גרעסערע צאהל ארבייטער און פון זיי ארויסגעקראגען א סך פאר די קלעגליכע שכירות, וועלכע זיי האבען געצאהלט.

באקענט מיט דעם טרויעריגען מצב פון די פוילישע ארבייטער האט זיך דיאמאנד ערשט, ווען ער איז שוין געהאט געקומען צום סאציאליזם און איז געווען, אזוי צו זאגען, א פולבלוטיגער סאציאליסט.

ער איז ניט געקומען צום סאציאליזם ווי א סך אנדערע, כדי דארט ערשט צו לערנען די טהעאריען פון דער באוועגונג, ווייל זייענדיג א שארפער מוח, האט ער פריהער זיך גרינדליך באקענט מיט די לעהרען און ערשט דאן, ווען ער האט זיך געפיהלט אלס איבערצייגטער סאציאליסט האט ער זיך אנגעשלאסען אן דער קליינער גרופע קעמפער און האט באלד באוויזען, אז ער איז געקומען צו פארבלייבען. דער סאציאליזם האט זיך איהם איינגעגעסען אין פלייש און בלוט. און ער האט זיך מעהר ניט געקאנט באפרייען פון דעם דאזיגען פול־פארשפרעכענדען געדאנק.

מיט אידען און אידישקייט האט דיאמאנד, פון זיין פריהעסטער יוגענד כמעט גארניט געהאט קיין שייכות. זיינע עלטערען זיינען געווען פרומע אידען, אבער קיין מאדערנע אידישע ערציהונג האבען זיי איהם ניט געגעבען; זיי האבען אין איהם ניט איינגעפלאנצט קיין ליעבע און איבערגעבענקייט צו זיין פאלק. ער איז אויפגעוואקסען אונטער דעם איינפלוס פון דער פוילישער קולטור און האט זיך געפיהלט אלס זוהן פון דעם פוילישען פאלק, כאטש אויך איהם איז ניט זעלטען אויסגעקומען צו ליידען פון אנטיסעמיטיזם, אפילו שוין אין זיינע שפעטערע יאהרען, ווען א סך פון זיינע אמאליגע חברים האבען איינגעזעהן, אז דער סאציאליזם וועט ניט לייזען די אידישע פראגע, און זענען אוועק פון דער באוועגונג, וועלכע זיי האבען פונקט ווי דיימאנד, געהאלפען שאפען, איז דיאמאנד אלץ פארבליבען מעהר פאליאק ווי איד. ער האט זיך גאנץ אפט געלאזט שפייען אין פנים פון די פוילישע אנטיסעמיטען, וועלכע האבען חוזק געמאכט פון זיין "פוילישקייט". ער האט זיך געלאזט באליידיגען אפילו פון סאציאליסטען, אבער איז אויף קיין איינציגער מינוט ניט געווארען אומטריי צו זיינע אסימילאטארישע איבערצייגונגען.

אין דער פוילישער סאציאליסטישער פארטיי איז זיין שטערען שנעל געוואקסען. ער איז געווען א גוטער רעדנער און אויסגעצייכענטער שרייבער. און די באוועגונג, וועלכע האט צו יענער צייט פארמאגט נאר וועניג אזעלכע פעהיגע מענשען, האט איהם ניט געזשאלעוועט קיין אנערקענונג. די ארבייטער האבען איהם פארגעטערט און האבען דעמאנסטרירט זייער ליעבע צו איהם, ווען ער האט אנגעפיהרט דעם קאמף פאר די פאליטישע פרייהייטען פון דעם ארבייטער קלאס, ארגאניזירט די ערשטע יוניאנס און אנגעפיהרט מיט די ערשטע סטרייקס. זיי האבען איהם דערנאך ערוועהלט צום עסטרייכישען פארלאמענט, ווען די וואהל געזעצען זיינען פארלייכטערט געווארען, און עס איז געשאפען געווארען א ספעציעלע וועהלער קוריע, וועלכע האט די ארבייטער געגעבען די געלעגענהייט צו ערוועהלען א צאהל דעפוטאטען פון זייערע אייגענע רייהען. קורץ — דיאמאנד איז געווארען איינער פון די "געטער" פון דעם פוילישען סאציאליזם אין גאליציען.

אין פארלאמענט האט דיאמאנד באוויזען אז זיינע פוילישע וועהלער (כאטש ער איז ערוועהלט געווארען פון א אידישען דיסטריקט אין לעמבערג) האבען זיך אויף איהם ניט אפגענארט. ער איז באלד געווארען איינער פון די בעסטע פארלאמענטאריער און האט אין דער אלטער עסטרייכישער געזעץ־געבענדער קערפערשאפט געטריי געדיענט ניט בלויז די פוילישע ארבייטער מאסען, נאר אויך דעם פוילישען נאציאנאליזם, וועלכער איז שטענדיג געשטאנען הויך ביי די פוילישע סאציאליסטען.

ער איז געווארען א מיטגליעד פון דעם אלגעמיינעם סאציאליסטישען קלוב אין פארלאמענט, אבער האט אויף קיין איינציגער מינוט ניט פארלאזט די רייהען פון זיינע פוילישע חברים און האט מיט זיי צוזאמען אנגעפיהרט דעם קאמף פאר פוילישער פרייהייט אין גאליציען.

אין אידישע פראגען האט מען "גענאסע" דיאמאנד שטענדיג געפונען צווישען די שונאים פון דעם אידיש־נאציאנאלען געדאנק. ער האט ביטער באקעמפט די אידישע דעפוטאטען, וועלכע זענען מיט איהם צוזאמען געקומען דעם ערשטען מאל אין פארלאמענט. ער איז געווען דער "עקספערט" פון דער פ. פ. ס. אין אידישע ענינים, און עס איז כמעט ניט געווען קיין שום פראגע, אין וועלכער איינער פון די אידישע דעפוטאטען, אראלף שטאנד, היינריך גאבעל און מאהלער (אלע זיינען שוין אויף דעם עולם האמת) איז ארויסגעטראטען, אז דימאנד האט זיך ניט געזאלט באלד מעלדען צום ווארט און זיי באקעמפען.

ער האט געקעמפט געגען העברעאיש, געגען אידיש, געגען נאציאנאליזם, געגען ציוניזם און אלץ וואס האט געשמעקט מיט אידיש. אידען אין גאליציען זענען פאליאקען — האט ער געטענה'ט — און האבען ניט דאס רעכט צו זיין עפעס אנדערש.

אין דער מלחמה האט ער מיט זיין גאנצען הארצען געשטיצט פילסודסקי'ס לעגיאנערען און האט געהאלפען פארשטארקען די רייהען פון די פוילישע נאציאנאליסטען, וועלכע האבען זיך באנוצט מיט דער מלחמה צו באפרייען זייער לאנד.

ווען פילסודסקי האט זיך שפעטער צוקריגט מיט עסטרייך און דייטשלאנד, איז דיאמאנד געווארען איינער פון זיינע פייערדיגסטע פארטיידיגער און האט הויך געהאלטען די פוילישע פאהן, אפילו ווען דאס איז געווען א געפאהר. קעמפענדיג מיט דער טיעפסטער פארביטערונג געגען זיין אייגענעם פאלק, האט ער געשטעלט זיין פרייהייט און לעבען אין קאן פאר דעם באפרייאונגס קאמף פון די פאליאקען.

נאך דער מלחמה, ווען עס האבען אויסגעבראכען פאגראמען אויף אידען,

(פארזעצונג אויף זייטע 3)

מעקדאנאלד אהין, מעקדאנאלד אהער

(פעליעטאן)
פון **משה חייקעל'ס.**

ווען איך בין געווען א קינד, געדענק איך, פלעגט מיר דער טאטע דערציילען א שעהן מעשה'לע וועגען א טויב וואס א פריץ האט געשיקט מיט א בריעף איבער'ן ים, צו זיין געליבטער, אדער צו זיין מאמע. און ווי דאס טייבעלע נעבאך איז מיד געווארען פליענדיג, און איז ארונטערגעפאלען אין ים.

— האט דאס טייבעלע, — פלעגט דערציילען דער טאטע, זיך געהאלטען אויפ'ן ים, געמאכט מיט די פליגעל און געפרובט שווימען, אבער שווימען האט עס ניט געקענט, און פליהען אויך ניט, מחמת דער ים איז ברייט, און צום ברעג אזוי ווייט, און די פליגעל מיד.

— איז דאס טייבעלע, — דערציילט דער טאטע, געפאלען מיט'ן קעפעל אין וואסער און האט אנגעהויבען זיך טרינקען. האט עס זיך דערשראקען, דאס טייבעלע, האט ארויסגעכאפט דאס קעפעל פון וואסער און איז אריינגעפאלען מיט די פיסלאך, געהאלטען זיך א ווייל'ע אויף די פיסלאך, און דערפיהלט אז עס זינקט, די פליגער קענען ניט אויפהאלטען דאס קערפערל, און באלד, באלד, וועט עס, נעבאך, פארשלונגען ווערען פון די כוואליעס.

— געזעהן אז עס איז שלעכט, — צוהט זיך ווייטער די מעשה וואס דער טאטע האט דערצעהלט, האט דאס טייבעלע גיך ארויסגעכאפט די פיסלאך פון וואסער און איז, ווי פריהער, אריינגעפאלען מיט'ן קעפעל, מיט'ן פיסקעל, און האט זיך ווידער אנגעהויבען טרינקען.

געזעהן, אז עס איז שלעכט, האט דאס טייבעלע צוריק ארויסגעכאפט דאס קעפעל און איז ווידער אריינגעפאלען מיט די פיס.

האט עס אנגעהויבען זינקען. האט דאס טייבעלע צוריק ארויסגעכאפט די פיסלאך און איז ווידער אריינגעפאלען מיט'ן קעפעל.

האט זיך עס אנגעהויבען טרינקען. געזעהן אז עס איז שלעכט, האט דאס טייבעלע ארויסגעכאפט דאס קעפעל און ווידער אריינגעפאלען מיט די פיס.

און אזוי האט די מעשה זיך געצויגען אהן אן עק און אהן א סוף, ביז מיינע אויגען האבען זיך אנגעהויבען קלעפען. דאס קינדערשע קעפעל ניט געקענט מעהר האלטען גלייך, אוועקגעפאלען אויפ'ן טאטע'נס שויס, און דעם סוף פון דער מעשה קיינמאל ניט געהערט.

דאמאלסט האב איך ניט געוואוסט, אז עס איז א מעשה אהן אן עק, אז אזא מעשה קען קיינמאל קיין סוף ניט האבען.

אבער די מעשה, מיט וועלכער דער טאטע פלעגט מיך פארוויגען צום שלאף ווען איך בין געווען א קינד, הער איך איצט נאכאמאל, ווען איך בין שוין א גרויסער.

מיך קען די מעשה שוין מעהר ניט פארוויגען. אפשר וועט עס צונוץ קומען פאר מיינע אייניקלאך.

איצט איז די מעשה מעהר מאדערן... עס האנדעלט זיך שוין ניט וועגען א טייבעלע וואס איז געפלויגען איבער'ן ים. עס האנדעלט זיך וועגען אונזער פריינט, דער פריינט פון דעם אידישען פאלק, רעמזי מעקדאנאלד, דער פרעמיער פון דער ארבייטער רעגירונג אין ענגלאנד.

אונזער פריינט רעמזי געפינט זיך אין דער זעלבער לאגע ווי דאס טייבעלע, וואס דער פריץ האט געשיקט מיט א בריוועלע איבער'ן ים.

גאט האט אונזער פריינט רעמזי צוגעשיקט א אידיש פאלק, א באלפור דעקלאראציע און — א "ווייס פאפיער".

גאט האט אונזער פריינט מעקדאנאלד אריינגעשטעלט צווישען צוויי פייערן: פון איין זייט — דאס אידישע פאלק, פון דער אנדערער זייט — די אראבער.

פון איין זייט האט ער צו טאן מיט חיים ווייצמאן און מיט פירער פון וועלט־אידענטום, און פון דער אנדערער זייט — מיט די אראבישע עפענדים און זייערע אונטערשטופער.

מעקדאנאלד וואלט, נעבאך, זעהר געוואלט צופרידענשטעלען ביידע צדדים, נאר ער ווייסט, משמעות, ניט ווי אזוי.

ווארפט ער זיך נעבאך ווי דאס טייבעלע אויפ'ן ים, פון איין צרה צו דער אנדערער.

האלטען זיך אויף די פיס קען ער ניט. דער ים איז בייז און די כוואליעס שליידערען איהם הין און הער.

פאלט ער מיט'ן קאפ אין וואסער, פיהלט אז ער ווערט דערטרונקען. עפעס א קלייניגקייט, באו מים עד נפש!

האט מעקדאנאלד געזאגט א גוט ווארט פאר'ן אידישען פאלק, זענען אויף איהם אנגעפאלען די אראבער פון דער גאנצער וועלט.

האט מעקדאנאלד זיך דערשראקען פאר די אראבער און האט געשיקט א קאמיסיע קיין ארץ ישראל.

איז די קאמיסיע געזעסען ביי טאג און ביי נאכט, האט געפארשט און געזוכט, געפרעגט און געטראכט און צוריקגעקומען מיט א באריכט.

אויסגעהערט דעם באריכט, איז געקומען א "ווייסער פאפיער".

האט מען דארט געגלעגט דעם אראבער איבער'ן בעקעל, צוגעזאגט איהם אלע גאלדענע גליקען, און זיך אנגעבייזערט אויפ'ן אידישען פאלק, פארמאכט פאר איהם טיר און טויער, פארזאגט ניט צו קויפען מעהר קיין לאנד אין — אידישען לאנד.

איז דאס אידישע פאלק געווארען בייז.

האט זיך אויפגעהויבען א שטורעם אויף דער גאנצער וועלט. וואו אידען געפינען זיך, וואו אידען וואוינען און לעבען. האט מען גערופען פראטעסטען און מען האט געמאכט דעמאנסטראציעס — מעקדאנאלד האט זיך דערשראקען.

דערשראקען און געפרובט איבערבעטען דאס אידישע פאלק.

געטראכט און געפארשט, געזוכט און געפרעגט עצות און צוגעשיקט ווייצמאנ'ען א בריעף.

אדרבא ואדרבא, ער מיינט גאר ניט אזוי שלעכט ווי מען מיינט, און מאלע וואס די אראבער דארט פרעהען זיך! האבען זיך אידען דערפרעהט.

און נאך ווי דערפרעהט! כאטש גהה א טענצעל אין מיטען גאס.

מיינט איהר דאך אז מיט דעם ענדיגט זיך די מעשה?

אסור מיר.

רעדהערט, אז די אראבער ווילען עס נים ליידען, האט פריינט מעקדאנאלד ווידער זיך דערשראקען, און געפרובט זיך ארויסדרעהען, אז זיין שרייבען צו ווייצמאנ'ען איז א פריוואטער ענין, און וואס האט עס צו טאן מיט'ן פארלאמענט, מיט דער רעגירונג?

האבען די אראבער אנגעהויבען שמייכלען.

זענען די אידען געווארען בייז.

האט מעקדאנאלד געזעהן עס טויג ניט, האט ער גענומען און האט דעם בריעף אריינגעבראכט אין פארלאמענט. געזעצליך, אפיציעל.

שרייען די אראבער. טומלען זיך. סטראשען זיי מיט נייעם באיקאט אויף אידען.

וואס ארט אייך, איהר'ט זעהן עס וועט נאך זיין פרעהליך.

און איין גאט ווייסט מיט וואס דאס וועט זיך ענדיגען.

אונזערע ענגלישע גוטע פריינט פארגלייכען דעם ענין מיט "הידים ידי עשיו והקול קול יעקב".

די שטימע פון פרעמיער איז אנדערש, הייסט עס, ווי די שטימע פון "ווייסען פאפיער". דאס "ווייסע פאפיער" — דאס איז מעשה ידי עשיו, און מעקדאנאלד'ס בריוועל צו ווייצמאנ'ען איז קול יעקב.

און מיך דערמאנט עס דאס מעשה'לע מיט'ן טייבעלע, מיט וועלכען מיין טאטע פלעגט מיך פארוויגען צום שלאף.

אמאל פלעג איך ביי דער דאזיגער מעשה'לע איינשלאפען גאנץ געשמאק און האבען דערנאך שעהנע חלומות.

אבער ניט די אראבער און ניט מיר קענען זיך איצט לאזען פארוויגען מיט טייבעלע־מעשיות.

און ווי לאנג, טאקע, וועט מעקדאנאלד זיך קענען האלטען אויפ'ן וואסער, ניט אהין און ניט אהער? וויסט טאקע נאר איין גאט.

רוקח'ס
כשר
נייעפעט*
„ניט פליישיג ניט מילכיג"

א פיור וועדזשעטייבל פראדוקט צום פרייען, קאכען און באקען

געשמאק, געזונד און לייכט צום פארדייען. געברויכט עס צום בראטען פלייש, טשיקען, צו מאכען לאטקעס, פראיען פאטייטאס, אויף געהאקטע לעבער, און אנדערע פליישיגע מאכלים, ווי אויך אויף מילכיגע מאכלים, ווי פרעגלען פיש, פראיען אייער, א. ד. ג.

צו באקומען אין אלע גראסעריס

I. ROKEACH & SONS, Inc.
Brooklyn, N. Y.

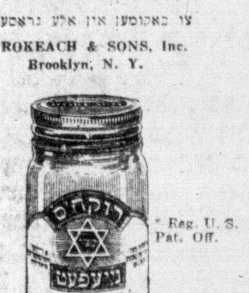

* Reg. U. S. Pat. Off.

געשמאקען און קאריערעס פון מערקווירדיגע פרויען

פון מאריע אייבערהעמס

1.

די מאדע פון אויטארען און פארשיעדענע באריהמטע פערזענליכקייטען צו מוכה זיין זייערע אנהענגער און „חסידים" מיט אן „אויטאגראף" (אייגענע אונטערשריפט) — האט אן ענטשיעדענעם געגנער אין דער פערזאן פון מאדאם מאריע קיורי, די באריהמטע ענדעקערין פון ראדיום. די געלעהרטע פרוי האט זיך תמיד ענטזאגט צו שענקען איהר „חתימה" פאר אויטאגראפען־קאלעקטארס. מיט צוויי יאהר צוריק, ווען מאדאם קיורי איז געווען עהרענגאסט ביי א „לאנטשאן", לכבוד טאמאס א. עדיסאן, ביים 50־יעהריגען יובילייפעסט פון עלעקטרישען לעמפעל, האט זי אום קיינעם פרייז ניט געוואלט אונטערשרייבען איהר נאמען אויף דער „מעניו־קארד" (שפייז רשימה), טראצדעם וואס דארט האבען שוין פיגורירט די חתימות פון פרעזידענט און מרס. הואווער, הענרי און מרס. פארד און אנדערע פערזענליכקייטען. ניט לאנג צוריק האט אן ענגלישער אויטאגראפען־קאלעקטאר צוגעשיקט צו מאדאם קיורי א טשעק אויף א געוויסע סומע, אלס נדבה פאר א צדקה־אינסטיטוציע וואס זי וועט אויסקלייבען. די כונה פון דעם נדבן איז געווען צו קריגען צוריק דעם „געקאנסעלטען" טשעק מיט איהר אינדארסמענט". אבער דער ענגלישמאן האט זיך געמוזט ענטוישען, צוריקקריגענדיג דעם טשעק פון מאדאם קיורי'ס סעקרעטאר א ניט־אינדארסירטען.

2.

דייטשלאנד פארנעהמט דעם ערשטען פלאץ אין דער וועלט, לויט דער צאהל אומפארהייראטע פרויען, אבער דערפאר שטעהט דאס לאנד אויפ'ן דריטען פלאץ, לויט דער צאהל פרויען ארבייטער. אין פראנקרייך, וועלכע פארנעהמט דעם אויבען־אן אויף דעם געביעט, ארבייטען איבער 50 פראצענט פון אלע פראנצויזישע פרויען, און אין פינלאנד זענען תמיד באשעפטיגט ביי פארשיעדענע טריידס 48 פראצענט פרויען, וועהרענד אין דייטשלאנד ארבייטען 41 פראצענט פרויען.

3.

מרס. קאקס סלאהיסי איז מיט העכער 3 יאהר צוריק געווען א סקול לעהרערין אין העיגערסטאון, מערילענד, אין דער צייט ווען זי האט גענומען איהר „ראיד" אין אן עראפלאן. אין דער לופטרייזע האט זי געפונען אזוי פיעל רייץ און „עקסייטמענט", אז זי האט באשלאסען צו ווערען א „פיילאט".

היינט איז מרס. סלאהיסי איינע פון די 21 פרויען פון אמעריקע, וועלכע באזיצען „טראנספארט פיילאט לייסענס", און זי האט געגרינדעט אין לאנד די ערשטע אוויאציע שולע, וואו עס ווערען אנגענומען בלויז פרויען־סטודענטען. איהר הויפט־קווארטיר געפינט זיך אין „אלל־אמעריקען־עיר־פארט" פון מייאמי, פלארידא, וואו זי צוזאמען מיט איהר מאן גיבען אונטעררכט פאר פרויען אין דער אוויאציע קונסט, און פראפאגאנדירען צווישען פרויען דעם אינטערעס פאר עראפלאנען.

4.

צווישען 14 גרעסטע שטעדט פון אמעריקע פארנעהמט שיקאגא דעם דריטען פלאץ, לויט די פארציגע און מעגליכקייטען, וואס זי באט אן דער הויז פרוי, וועלכע געהט טעגליך אין מארק אריין מיט א „בעסקעט" אונטער'ן ארעם. דעם וועכענטליכען „מעניו", וועלכען דער פעדעראלער דעפארטמענט אף אגריקאלטשור רעקאמענדירט פאר בעל הבית'טעס — ד. ה. די מאהלצייט מאטעריאלען פאר א גאנצע וואך — קען די פרוי קויפען אין שיקאגא פאר 11 דאלאר מיט 79 סענט, וועהרענד אין ניו יארק, למשל, מוז זי פאר דעמזעלבען סכום עסענווארג באצאהלען 12 דאלאר מיט 88 סענט, און אין אטלאנטא — 13 דאלאר מיט 69 סענט.

5

אין דער סאוט פארמאגט די ניגערשע ראסע אן אייגענע פריעדליכע „זשאנא ד'ארק", אין דער פערזאן פון מערי מעק'ליאד ביטהאן. זי איז די פרעזידענטין פון דער בליהענדער פרויען־שולע, וועלכע זי אליין האט געגרינדעט מיט 20 יאהר צוריק, מיט א קאפיטאל פון אנדערטהאלבען דאלאר.

ניט לאנג האט מרס. ביטהאן מיט שטאלץ און געהויבענעם קאפ אדרעסירט א צווישען־ראסען־קאנפערענץ פון פערזאנען, וועלכע זענען געבוירען און דערצויגען געווארען אין דער סאוט.

די קאנפערענץ, וועלכע איז פארגעקומען אין לייקלאנד, פלארידא, האט איהר רעדע באגריסט מיט אן אוואציע. אן אנצאהל דעלעגאטען, וועלכע האבען קיינמאל דער ניגער־ראסע ניט ארויסגעצייגט קיין פריינדליכען זשעסט, זענען ביים שלוס פון מיטינג, צוגעלאפען באגייסטערטע צו דער שווארצער רעדנערין און איהר ווארים געדריקט די האנט.

מרס. ביטהאן, איינע פון א פאמיליע פון 17 קינדער, איז געבוירען געווארען אויף א פלאנטאציע אין סאוט־קאראליינא, און האט זיך געלערענט לעזען און שרייבען אין א מיסיאן שול. איהר ארבייט אלס גרינדערין און פרעזידענטין פון „ביטהאן קוקמאן קאלעדזש פאר ניגערס" אין בעיטאנא־ביטש, האט איהר געבראכט די אנערקענונג, אלס קולטור־פיהרערין פון איהר ראסע, און אלס איינע פון די אויסערגעוועהנליכע פרויען־פערזענליכקייטען אין אמעריקע.

6.

אין דער כינעזישער באנדיטען־פראווינץ „האנאן" איז דער העכסטער אידעאל פון יעדער מיידעל צו הייראטען א באנדיטען־טשיעף, ווייל דאן פיהלען זיי זיך זיכער און באשיצט פון געפאהרען. ווען זייערע מענער ווערען שפעטער פארדאנירט — און דאס איז אן אפטע דערשיינונג — קריגען זיי גלייך הויכע מיליטערישע ראנגען, און די פרוי פון אזא אפיצער האט א זיכערע עקזיסטענץ אויף דעם חשבון פון שטאט.

7.

אין דער פילאדעלפיער פארשטאדט גלינאלדען האט א געוויסע מיידעל, דזשעסי דזשאנעס, מיט א וואך צוריק געהייראט אויף איינמאל דעם טשיעף־אף־פאליס, דעם בילדינג־אינספעקטאר, דעם דירעקטאר פון גאסען־רייניגונג, דעם הינטכאפער, דעם הויפט פון לייסענס ביורא און דעם אויפזעהער פון שאסייען. און דאך איז מיס דזשאנעס קיין „פאליגאמיסטקע" דאדורך ניט געווארען, ווייל זי האט חתונה געהאט ניט מעהר ווי מיט איין (1) פערזאן, וועלכער האלט אן אין שטעדטעל אלע אויסגערעכענטע אמטען. אלץ וואס עס פעהלט איהם נאך איז — צו ווערען דער מעיאר פון גלינאלדען... א מזל פון א מיידעל!

דאנציגער אידיש מיידעל אנטלויפט מיט א מאטראס קיין ווילנא

פון ווילנא שרייבט מען:

מיט עטליכע טעג צוריק האט דער ווילנער אויספארשונגס־אמט דערהאלטען א בריעף פון דאנציג פון דער דארטיגער אידישער פרוי אסתר שליאפ, וועלכע האט דערצעהלט פאלגענדע סענסאציאנעלע געשיכטע.

איהר טאכטער, מאניע שליאפ, 19 יאהר אלט, האט זיך מיט עטליכע וואכען צוריק באקאנט אויף א מאטראסען־באל, מיט'ן ווילנער מאטראס טאלקאטשאוו.

זי האט זיך גלייך פארליעבט אין מאטראס.

פון דאמאלס אן האט זי אנגעהויבען געהן טאג־טעגליך אין פארט, וואו עס פלעגט שוין אויף איהר ווארטען טאלקאטשאוו.

פרוי שליאפ האט דעמאלט באשלאסען אוועקצושיקען איהר טאכטער קיין בערלין.

ווען מאניע האט זיך דערוואוסט דערפון, האט זי געמאלדען קאטעגאריש, אז זי וועט ניט פארלאזען דאנציג.

אין א טאג ארום איז מאניע פלוצלינג פארשוואונדען געווארען, און צוזאמען מיט איהר זענען אויך פארשוואונדען געווארען פון שאפע איהרע אלע נאר־דעראב־זאכען.

עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז איהר טאכטער איז אנטלאפען קיין ווילנא צוזאמען מיט דעם מאטראס טאלקאטשאוו.

אויפ'ן סמך פון אסתר שליאפ'ס בריעף איז פארפיהרט געווארען אן אויספארשונג, בעת וועלכער ס'איז געלונגען צו געפינען דאס אנטלאפענע דאנציגער אידישע מיידעל.

ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, האט מאניע שליאפ איבערגעלעבט א טראגעדיע. זי איז געפאהרען קיין ווילנא מיט'ן צוועק חתונה צו האבען מיט טאלקאטשאוו'ן, וועלכער האט איהר צוגעזאגט זיך מגייר זיין.

אין ווילנא האט זי זיך אבער דערוואוסט, אז טאלקאטשאוו האט שוין א ווייב. זי האט איהם דאמאלס אוועקגעווארפען, און שעהמענדיג זיך פאהרען צוריק אהיים, איז זי פארבליבען אין ווילנא, באקומענדיג א פאסטען אין א אידישער משפחה.

מאניע שליאפ איז אונטער א פאליצייאישער וואך אפגעשיקט געווארען צו איהר מוטער קיין דאנציג.

$40,000

פאלקס פאראיין
קאמפיין

:— הויבט זיך אן —:

מערץ, 8־טען ביז'ן 15־טען

ע. פ. סינגער, ק.ס. מ.פ.פ.
קאמפיין טשערמאן.

א. גרייס,
קאמפיין טרעזשורער

די „ציגע'ס" ברודער

(א פורים'דיגע מעשה)

פון ש. גרינבלוי

פאעטען פון אלע צייטען האבען באזונגען די שעהנקייט און אונשולד פון דער גאלדענער יוגענד צייט, די קינדערשע יאהרען. פאעטען אבער זיינען פאעטען וועלכע טרוימען און פאנטאזירען מיט אויגען פארריסען הויך צום הימעל ניט־זעהענדיג די ווירקליכקייט אויף דער ערד. דען פרעגט א גענייטען פעדאגאג אדער ספעציאליסט אין קינדערשע פסיכאלאגיע וועט ער אייך זאגען אז קינדער זיינען דורכשניטליך גאנץ שלעכטע באשעפענישען מיט קנאפע באגריפען פון יושר, רחמנות, עהרליכקייט און מאראל. דאס אלעס ווערט ערשט אריינגעפלאנצט אין זיי שפעטער לויט זייער ערציהונג, אבער אן און פאר זיך זיינען קינדער ניט מעהר ווי יונגע, ווילדע חיות וואס מוזען ערשט געצוימט ווערען.

איינער פון די ספעציפיש קינדערשע כאראקטער שטריכען איז זייער באציהונג צו חברים. א קליינער אינגעל אדער מיידעל ווערט שנעל צוגעבונדען צו א חבר אדער א חבר'טע, אבער פונקט אזוי שנעל קען א קינד ווארפען אן אומחן אויף א חבר און האסען איהם און אומברחמנותדיג פארפאלגען איהם צום טויט.

אין דעם חדר פון ר' יאסלען וואו איך בין געגאנגען זיינען געווען אינגלאך מיט וועלכע איך האב ליעב געהאט צו פארברענגען, שטיפען און ראנגלען זיך. עס זענען אבער אויך געווען א פאאר וועלכע איך האב פיינט געהאט בשנאת מות, און דאס אהן וועלכע אורזאכע, אן אמת'ע שנאת חנם.

איינער פון דיזע וועמען איך און אלע מיינע חברים האבען שרעקליך געהאסט איז געווען איצקע בערעל דעם שוסטער'ס. ער איז געגאנגען אפגעריסען און אפגעשליסען מיט די בלויזע פיס, גרויסע צוריסענע שיך, וואס האבען אמאל באציערט די פיס פון אן ערוואקסענעם, דען בעריל איז געבליבען געטריי דעם שפרוך, דאס אלע שוסטער געהען בארוועס. און ער איז געווען א ביטערער קבצן און בעל מטופל מיט א האלבען דאזען הונגעריגע און נאקעטע קינדער. מיין רבי ר' יאסעל האט איצקען געהאלטען אין זיין חדר אהן שכר למוד, אזוי פון מצוה וועגען, און דערפאר האט די רביצין זיך מיט איהם געשאפט ווי מיט אן עבד כנעני. איצקע האט געוויגט דער רביצינס אינגסטע עופה'לע, איצקע האט געשיילט קארטאפעל, געטראגען האלץ און געטאן הונדערט און איין אנדערע מינים ארבייטען פאר'ן רבין און די רביצין, אהן נאטירליך צו קריגען וואס באצאהלט דערפאר, דען ער איז דאך געהאלטען געווארען פון „מצוה וועגען". אמת די רביצין, פלעגט אמאל געבען איצקען א שטיקעל ברויט און אמאל אויך א גלעזעל ציקאריע צו די ברויט, אבער חלילה ניט אלס געצאהלט פאר זיין ארבייט נאר מצוה וועגען.

איצקע האט געוואוסט און געפיהלט זיין שטאנד דאס ער איז אן „איינגעבעטענער", ער האט אלעס געטאן וואס מען האט איהם געהייסען, זיינע אויגען זיינען שטענדיג געווען אראפגעלאזען און צו אונז די „באלעבאטישע" קינדער האט ער זיך באצויגען מיט גרוים הכנעה.

אט דערפאר טאקע האבען מיר איהם געהאסט, וואס מעהר ער האט געזוכט צו געווינען אונזער פריינדשאפט מיט זיין אונטערטעניגקייט אלץ מעהר האבען מיר איהם אוועקגעשטויסען. קינדער אלס א רעגעל האבען פיינט א געפאלענעם און ספעציעל איינעם פון א נידריגען סאציאלען קלאס.

אזוי האבען מיר געהאסט איצקען און ביי יעדער געלעגענהייט געזוכט צו באליידיגען און מאכען איהם צו פיהלען זיין ערנידערונג, דאס ער איז „ניט גלייך צו אונז".

איצקע האט נעבאך שטילערהייט ארונטערגעשלונגען אלע קרענקונגען און באליידיגונגען און ניט געוואגט זאגאר ארויסצוברענגען דעם קלענסטען פראטעסט.

עס איז געווען פורים, דער לוסטיגער יום טוב פאר אידישע קינדער. א יום טוב וואס איז איינגאנצען געווידמעט צו פרעהליכקייט, מען האט געפראוועט די סעודה, די „גרויסע" זיינען געזעסען ביים טיש און זיך משמח געווען אויף זייער שטייגער. אבער מיר, קליינווארג האבען געפראוועט אונזער אייגענע „סעודה" בייטענדיג זיך כסדר מיט די באקומענע „שלח מנות". דער צוקער „סאלדאט" איז איבערגעגאנגען פון האנט צו האנט ביז ער איז נעבאך איינגאנצען צוקראכען געווארען. דאס האט אפילו געפיהרט צווישען אונז צו א שטיקעל מחלוקה וואס די „גרויסע" האבען געסעטעלט מיט דעם וואס יעדער פון אונז האט באקומען אן עקסטרא פארציע פון די גוטע פורים זאכען און עס איז ווידער געווען ליהודים...

עס האט זיך דערהערט א בריאזגען אין דרויסען, אימיצער האט געקלאפט אין א טאץ.

די „פורים שפיעלער געהען", האבען זיך דערהערט קולות און אונזערע קינדערשע אויגעלאך זיינען געווארען שפיציג און גלאנציג פון א צויבערהאפטע דערווארטונג.

די טיהר האט זיך געעפענט און עס איז אריינגעקומען די גאנצע קאפעליע, צוערשט טאקע דער מלך אחשורוש אליין מיט א „גילדענע" קרוין אויפ'ן קאפ און א שווערד (א וואלגער האלץ) הייגענדיג ביי דער זייט, און מיט א פידעל אין האנט. איך האב געקענט אחשורוש'ן, ער איז געווען ניט קיין אנדערער ווי פינע דער כלי־זמר, עטוואס אונטערגעהונקען צו „קעניגען" איבער די הונדערט און זיבען און צוואנציג מדינות פון הודו ביז כוש...

'זעה נאר אחשורוש מיט א פידעל", האט מיינע א מוהמע לאכענדיג אויסגערופען.

„דוד המלך איז אויך געגאנגען מיט א פידעל און עס פאסט אויך פאר דעם קעניג אחשורוש, האט פינע געזאגט, און טאקע גלייך גענומען פידלען, דען קיין קול נגינה האט ער ניט געהאט, און האט געמוזט „שפיעלען" זיין ראליע אויף דער פידעל.

נעקסט צו אחשורוש'ן, ווי עס פאסט פאר א געטרייע ווייב, איז געווען אסתר המלכה, אויך מיט א פאפירענע קרוין פון „גינגאלד" אויפ'ן קאפ.

„אסתר המלכה" איז ווייט געווען פון צו זיין א יפת תואר. „זי" האט געהאט א פאר גראבע באקען פול מיט זומערשפרענקליך, דערצו א גרויסען געהויקערטען נאז, און געטראגען האט. „אסתר המלכה" א פאר גרויסע צעריסענע שטיוועל, אין וועמענס כאלוועס א פאר צוריסענע הויזען איז געווען אריינגעשטעקט. „אסתר המלכה" איז געווען ניט קיין אנדערע ווי חיים'קע דער שניידער.

נעקסט איז געקומען מרדכי היהודי מיט א גרויסע לאנגע ווייסע בארד, ווי עס פאסט פאר אן עהרליכען אידען. טוביה דער בעדער איז געווען „מרדכי" און ער האט מיט א גראבע באסאווע שטימע „דעקלאמירט" פון זיין קאמף מיט המן, המן אליין איז ניט געווען, דען וועלכער איד וועט עס וועלען שפיעלען די ראליע פון א המן הרשע ?

מרדכי האט געהאלטען א שטריק אין האנט נאך וועלכע עס האט זיך נאכגעשלעפט א ציגע !

ווי קומט א ציגע אין פורים שפיעל? וועט איהר פרעגען. אבער דער אמת איז אז די „ציגע" האט איינענטליך געדארפט פארשטעלען די ראליע פון פערד, דער פערד פון קעניג אחשורוש, אויף וועלכען מרדכי היהודי האט געריטען אויף המנ'ס צופלאצעניש. אבער אזוי ווי קיינער וויל דאך ניט שפיעלען די ראליע פון א פערד זאגאר בלויז אויף א ווילע, און קריגען דעם צונאמען „פערדישע קאפ" אויף לעבענס לאנג און דערצו איז א פערד א בהמה טמאה, איז פינע כלי זמר, וועלכער איז געווען דער „רעזשיסאר" פון דער „טרופע" איינגעפאלען, דאס מרדכי זאל אריינקומען מיט א „ציגע". א ציגע איז א כשר'ע בהמה און עס איז ניט קיין מאליער צו זיין א ציגע אויף א ווילע.

נאך די פורים שפיעלער האבען זיך נאכגעשלעפט א גאנצע כאפטע קינדער, אפגעריסענע, אבגעשליסענע, וועלכע אבער מען האט ניט אריינגעלאזען אין הויז און זיי זיינען געבליבען שטעהן אין דרויסען.

מיין מוטער האט מיר געהייסען אכטונג געבען ביי דער טיהר דאס קיינער פון דער חברה אין דרויסען זאל זיך אריינכאפען און מאכען א „חזיר שטאהל" אין הויז. מיט גרוים גדלות האב איך מיר געשטעלט ביים טיהר אויף מיין פאסטען.

עס האט זיך דערהערט א שוואכער קלאפען אין טיהר איך האב עס האלב געעפענט און מיינט איהר וועמען האב איך דערזעהן ? טאקי קיין אנדערען ווי איצקען.

„לאז מיר אריין", האט ער געזאגט מיט אן אראפגעלאזענעם קאפ און שוואכע רחמנות שטימע און מיין האס צו איהם איז געווארען נאך גרעסער.

„אוועק !" האב איך געזאגט מיט כעס.

און צום ערשטען מאל האט איצקע אויפגעהויבען זיין קאפ און איך האב אריינגעקוקט אין א פאר גרויסע שווארצע בעטענדע אויגע וואס האבען מיר ניט ווילענדיג דורכגענומען.

לאז מיר אריין האט ער ווידער געזאגט און נאך א ווילע שווייגען האט ער צוגעלייגט : „איך בין די ציגע'ס ברודער עס איז מיין ברודער יאשקע וועלכער איז די ציגע".

איך בין געבליבען א צוטומעלטער. עפעס האב איך דערפיהלט אז איצקע איז טאקי ניט אבי ווער נאר די ציגעס ברודער און פארדיענט אנדערש בעהאנדעלט צו ווערען.

איך האב געעפענט די טיהר און איהם אריינגעלאזען.

ער איז געבליבען שטעהן ביים טיהר און איך האב געפיהלט דאס אלס „בעל הבית" בין איך מחויב איהם מקרב צו זיין.

איך האב איהם צוגעבראכט א שטיק לעקאך.

'נא, איצקע ,עס.", האב איך געזאגט ווי א פארשעהמטער.

וויעדער האט איצקע אנגעשטעלט אויף מיר זיינע גרויסע אויגען ווי ניט גלויבענדיג, וואס ער האט פון מיר אזעלכע פריינדליכע ווערטער.

ער האט ניט גענומען די שטיק לעקיך, נאר פון זיינע גרויסע אויגען האט פלוצלינג ארויסגעשטראמט א מבול טרעהרען....

איך בין געווארען איינגאנצען צומישט.

„נארעלע, וואס וויינסטו, האב איך איהם געזוכט צו בארוהיגען, אבער איצקע האט געוויינט אין דער שטיל.

באלד זיינען די פורים שפיעלער אוועק און אויך די ציגעס ברודער איז אוועק מיט זיין.

ווען איך האב מיר ווידער באגעגענט מיט איצקען האב איך געזוכט צו געווינען זיין פריינדשאפט. פונקט ווי איצקע האט פריהער געזוכט צו געווינען מיין פריינדשאפט. מיין גאנצע צערטליכקייט האט אבער ניט געהאלפען. איצקע האט זיך איצט דערווייטערט פון מיר, וואס האט מיר שרעקליך געקרענקט. „סטייטש ער זאל נאך ניט וועלען".

איך בין דאך געווארען גוטע פריינד מיט איצקען, אבער ערשט יאהרען שפעטער, און ווען מיר האבען זיך ביידע לאכענד צורעדט וועגען די קינדערשע יאהרען האב איך איהם געפרעגט, פאר וואס ער האט זיך דאן פורים צוויינט ?

„עס זיינען געווען טרעהרען פון גליק. עס איז געווען דער ערשטער ליכטיגער שטראהל אין מיין פינסטערען קינדערשען לעבען. איך האב דערפיהלט אז אויך איך בין „עפעס" והא ראיה, דו אליין, דער יחסן, האסט געזוכט צו ווערען מיט מיר א פאני בראט, אבער האבענדיג איינמאל דערפיהלט אז איך בין „עפעס" האב איך מעהר ניט געוואלט זיין דער ווארעם וואס אלע קענען צוטרעטען און איך האב גענומען ארויסווייזען שטאלץ ,געגען דיר, און דאס האט מיר דערהויבען אין מיינע אויגען, האט ער געזאגט.

דער ערשטער קינסטלער אוונט אין טאראנטא א גרויסער דערפאלג

דער גרויסער אידישער קינסטלער אוונט וואס איז אראנזשירט געווארען פון חזן סטאלניץ מיט'ן אנטייל פון א באדייטענדע צאהל חזנים און איניגע בעסערע מוזיקאליש - דראמאטיש־ליטערארישע - קינסטלערישע קרעפטען האט געהאט א געהעריגען דערפאלג. טראצדעם וואס איז אראנזשירט געווען אויף א מיטענוואכעדיגען אוונט צוליעב וועלכעס פיעלע זיינען ניט גענוג גלויביג געווען אן א דערפאלג, איז יא דער גרויסער זאל פון בראנזוויק ת"ת איבערפולט געווען און עס האט זיך באמת געפיהלט א גאר געהויבענע קולטור יום טוב'דיגע שטימונג צווישען פארזאמעלטען פובליקום.

די פראגראם איז געווען א זעהר גרויסע און פארבענרייכע און געלאזען א גאר גוטען איינדרוק אויך אויף די ענגלישע מוזיק־קריטיקער וואס זיינען ביי געווען צום דאזיגען אימפאזאנטען אידישען קינסטלער אוונט.

א זעהר ווארימען אפרוף האט דער דאזיגער אוונט באקומען גלייך אויף מארגען אויך אויף די זייטען פון דער לאקאלער ענגלישער פרעסע. אונטערשטרייכענדיג אז אזא אינטערעסאנטער אידישער קאנצערט איז צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון טאראנטא.

פארזיצער פונ'ם קינסטלער אוונט איז געווען א. ריינוויין, רעדאקטאר פון „זשורנאל" וועלכער האט אויך געהאלטען א לענגערע איינלייטונג, רעדענדיג וועגען קונסט ביי אידען.

דער ערשטער מוזיקאלישער נומער איז צוגעטיילט געווארען צום טאראנטאר עלטסטען און פראמינענטסטען חזן ב. וולאדאווסקי, וועלכער האט צוזאמען מיט זיין גרויסען כאהר זעהר שעהן געזונגען „הללויה". אן אייגענע קאמפאזיציע.

דער טשערמאן שטעלט דאן פאר דעם עהרען גאסט פונ'ם אוונט. פראפעסאר א. זאלודקאווסקי, פון „שערי צדק" טעמפעל אין דעטראיט, וועלכער איז אויך דער מחבר פון א רייהע מוזיקאלישע קאמפאזיציעס און א גאר רייכע צאהל אידישע פאלקס־ליעדער און קלאסישע דיכטונג.

א. זאלודקאווסקי האט אין זיין לענגערען אדרעס געגעבען א היסטארישען איבערבליק וועגען אידישען מוזיקאלישען ווערזען בכלל און וועגען חזנישען צווייג בפרט, וועלכעס איז אויסגעהערט געווארען מיט גרויס נייגעריגקייט פון אלעמען און באשאנקען איהם מיט הארציגע דויערענדע אפלאדיסמענטען.

די שעהנסטע מוזיקאלישע סענזאציע איז אהן ספק געווען דער אויפטריט פון חזנים כאר אין נאוואקאווסקיס סינאגאגאלע קאמפאזיציע „אהבתי", באגלייט אויף דער פיאנא פון דער גוט באקאנטער פיאניסטין שרה בארקין, די טאכטער פון חזן א. בארקין פון דער יוניווערסיטי שוהל.

א גאר טיעפען איינדרוק האט געמאכט דער דועט „תביאנו" געזונגען פון חזן זאלודקאווסקי און חזן וולאדאווסקי באגלייט פון זיין כאר. אין דער צייט פון זייער זינגען באזונדערע סאלאס און נאכהער אין דועט הארמאניש צונויפגעגאסען מיט'ן גאנצען כאהר באגלייט. האט מען געקענט בולט זעהען און פיהלען דעם גייסטיגען בריק צווישען דער אלטער שטרענג טראדיציאנעלער חזנות פון וועלכער חזן וולאדאווסקי איז א גאנץ באדייטענדער זייל און די מאדערנע אידישע ליטורגיע אויף וועלכע חזן זאלודקאווסקי פרעטענדירט דורכאוים און איז אגב אויך א גרויסע אויטאריטעט אויף דעם דאזיגען געביעט.

עס זענען אויך אויסגעפיהרט געווארען איניגע שעהנע סאלא נומערען און סינאגאגאלע געזאנגען און אין פאסענדע אידישע פאלקס־ליעדער דורך דעם הויפט־חזן פון ארגענטינע פנחס בארענשטיין און אבערקאנטאר א. זאלודקאווסקי. באגלייט אויף דער פיאנא פון חזן בארקין. וועלכע האבען געהאט גאר גרוים בייפאל ביים פובליקום.

מיט א סאלא אינ'ם חזנים כאר האט זיך אויך באטייליגט חזן עקיבא בארענשטיין פון די אנשי ענגלאנד שוהל.

מיט זעהר ווארימע אפלאדיסמענטען זיינען באשאנקען געווארען חזן סטאלניץ, דער ארגאנייזער פונ'ם קינסטלער אוונט, מיט זיינע צוויי קינדער סעם און סיימאן א דאנק זייער שעהנעם רעפערטואר אידישע פאלקס־ליעדער און קלאסישע געזאנג נומערען באגלייט פון יונגען פידעל קינסטלער היימאן גודמאן און שרה בארקין (פיאנא).

א שטארקען איינדרוק האבען אויך געלאזען די פאר העברעאישע דראמאטישע נומערען מייסטערהאפט דורכגעפיהרט פון יונגען טאלאנטירטען לואי ריץ, מיטגליעד פון דער דראמאטישער סטודיא אין ירושלים.

באזונדערס שטארקגעווירקט האט די פארשטעלונג זיינע וועגען אברהם אין חברון, אן אייגענע פארפאסונג, וואס האט געשאפען א זעהר געפרעסטע שטימונג אין זאל. דער עולם איז געווארען שטארק מיטגעריסען און מיט געבויגענע קעפ געזעסען און אויך געקארגט ניט קיין טרעהר.

געענדיגט האט זיך די פראגראם מיט 'התקוה" געזונגען פון חזנים - כאר, לעבהאפט באגלייט פונ'ם גאנצען עולם.

אימיגראנטען קינד קומט צופארען, די עלטערען זענען אבער ניטא

עלסי ווייל, בלויז פיער יאר אלט, איז נעכטען אנגעקומען אין שטאדט צו אירע עלטערען, וועלכע האבען געוואוינט אין 375 פארלאמענט סטריט. ווען אבער דער פאליסמאן האט איר דארט געבראכט, האט זיך ארויסגעצייגט, אז די עלטערען האבען זיך פון דארט ארויסגעצויגען, און ניט געלאזען קיין אדרעס וואו זיי געפינען זיך.

דאס פיער יעריגע קינד איז געקומען פון באלפעסט, איירלאנד, נאך א רייזע פון עטליכע וואכען, מיט דער האפנונג זיך צו פאראייניגען מיט די עלטערען וועלכע זענען פריהער געקומען צו פארען. עס איז אבער שטארק אנטוישט געווארען, זעהענדיג, אז דאס הויז איז ליידיג, און אז די עלטערען האבען ניט געלאזען קיין שפור פון זיך.

די פאליציי האט דערוויל צוגענומען דעם נייעם אימיגראנט, און וועט אכטונג געבען ביז די עלטערען וועלען זיך אפרופען.

אביסעל פארקיהלט?

די ערשטע זאך, הייליגט דעם מאגען מיט

עקס־לאקס
(אין ענגליש EX-LAX)

דער בארימטער קענדי אפפיהר־מיטעל

נייעס פאר טאראנטא׳ר אידען!

פאר גוטע און שנעלע סערוויס נוצט די איינציגע אידישע טעקסי מיט אידישע דרייווערס

50 סענט — יוניווערסאל טעקסי קא. — 50 סענט

טעלעפאן לאמבארד 1155

וועדינגס $1.50 אשטונדע. — פיונירעלס $2.00 א שטונדע.

טעלעפאן עדעלייד 6201. הויז טעלעפאן טריניטי W 8665.

לאיער פיליפ דייווידסאן

באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק, א. ז. וו.

810 סטערלינג טאוער בילדינג

372 בעי סטריט

געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארטגיידזשעס

ספעציעלע אויפמערקזאמקייט פאר קרימינעלע קייסעס.

מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט

דייוו שער

מארטגיידזשעס געקויפט און געליהען

מיר גיבען עצות פריי.

301 סענטראל בילדינג

45 ריטשמאנד סט. וועסט

טעלעפאן עלגין 7600.

אפיס:

45 ריטשמאנד סט. וועסט

705 סענטראל בילדינג

אפיס טעלעפאן:

וויוועריי 2211

הויז טעלעפאן טריניטי 5418

לאיער ב. ווייגבערג ב.א.

באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליס

געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס.

מארגיידזשעס געקויפט.

לאיער א. ה. בראון

באריסטער, סאליסיטער, נאטערי פאבליק

394 בעי סטריט

טעלעפאן עדלייד 2544. רעזידענס הילקרעסט F 6146.

געלט געליען אויף מארגעדזשעס אויף 6 פראצענט.

טעלעפאן עדלייד 9768. הויז טעל. טריניט W 3195

לאיער דזשאזעף מ. גארדאן

באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי פאבליק.

האט געמופט זיין אפיס אין:

300A דאמיניאן בילדינג

465 בעי סטריט, בעי און אלבערט סטריטס

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי פ. דיקלער

— פון —

גלעס, דיקלער און קא.

רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.

אפיס טעלעפאן עדלייד 1168 — 1169

אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק

געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

לאיער ניומאן

אפיס: 4 ריטשמאנד סטריט איסט ELGIN 1305

רעזידענס 874 עוועניו ראוד. טעלעפאן הילאנד 6840.

הענרי ס. ראזענבערג

און קאמפאני

באריסטערס, סאליסיטארס א. ז. וו.

703—702 פעדעראל בילדינג.. 85 ריטשמאנד סטריט

טעלעפאנס: עדלייד 1387 — 1386. אוונטען: הילענד 9415.

און אז איצט זענען פארבונדען מיט אים

האריס ג. בריסטאו און לעאנארד כ. סמיט

STANDARD THEATRE

טעלעפאן טריניטי 4310.

א. עקסלער, דזשענעראל מענעדזשער. דזש. יאנגמאן, קאמפאניע מענעדזשער

אויף דעם פארלאנג פון פובליקום בלייבט מיט אונז פאר נאך 4 פארשטעלונגען

דזשוליוס

און

אננא נאטאנזאן

צוזאמען מיט

איזידאר מעלצער

לײדיס פריי היינט אווענט

אויף אלגעמיינעם פארלאנג

„וואלוועלעס כלה"

פרייטאג אווענט, שבת מאטינע און אווענט

דעם 6—7־טען מארטש

די שענסטע מוזיקאל קאמעדיע

„יאשקע כוואט"

ליברעטא אין 3 אקטען פון איזידאר לעש

מוזיק פון הערמאן וואהל

אראנזשירט פון רובי אסאפסקי

אויסגעשטאטעט פון איזידאר קליין

14 נומערן געזאנג. א גרויסער כאהר. שעהנע קאסטיומען נייע אויסשטאטונג.

צוזאמען מיט איזידאר קליין, איזידאר לעווינשטיין, בערנארד ניילינג, חיים טויבער, און משה דארף. — דזשין יאוויליער, עני ערבער, עני סקולניק און פעני לעווינשטיין.

Garden Theatre

College & Spadina

גארדען טעאטער

קאלעדזש און ספעדיינע

היינט צום לעצטען מאל

ווערט געצייגט דאס בארימטע בילד

„מאבי דיק"

מיט דזשאן בארימאר אין דער הויפט ראלע.

LIBERTY Theatre

Dundas & Spadina

ליבערטי טעאטער

(דאנדעס און ספעדיינע עוועניו)

היינט דער לעצטער טאג ווערט געצייגט

„האלב געשאסען ביי זונאויפגאנג"

ספעשעל פאר פסח סייל

די גוט באוואוסטע פירמע

מייפעל ליעף מענס קאסטאם טיילארס

איז וויסען דעם ברייטען אידישען עולם, דאס צוליעב דער יעצטיגער שלעכטער צייט, האבען מיר געשניטען די פרייזען פון קאסטאם מעיד סוטס און ספרינג קאוטס צו די ביליגסטע פרייזען אין שטאדט. אום צו ערמעגליכען די אידישע יונגעלייט צו געהן שעהן געקליידעט לכבוד יום טוב.

סוטס רעגולאר 35 ביז 40 דאלאר. ספעשעל פאר דעם סייל $28.50 מיט עקסטרא פענטס.

קומט און נעמט אדוואנטעדזש פון אונזער אפפער.

מיר נוצען די בעסטע טרימינגס און ווארעס אין אלע קאלירען און לייטעסט סטיילס.

פאר א שעהנעם סוט און א גאראנטירטען פיט קומט צו די גוט באוואוסטע קאסטאם טיילארס

מייפעל ליעף מענס קאסטאם טיילארס

מר. טשארלס דרולעק, מענעדזשער.

192 קווין סט. וועסט. טעלעפאן עלגין 3056

אפען אווענטען ביז 10 א זייגער.

גריינער און קא.

די איינציגע אידישע פייער אדזשאסטערס אין טאראנטא

די ראיעלסטע שיפסקאנטא־ האט געמופט אין

265 קווין וועסט

טעל. עדעלייד 4785.

געלט געשיקט אומעטום.

בירגער פאפירען.

געלט געליהען אויף מארטגיידזשעס.

איבערזעצונגען געמאכט אין אלע שפראכען.

איר ווערט געלאדען אין אונזער נייעם אפיס.

דאס נייע מענעדזשמענט פון די

יארק פוירניטשור קא., לימיטעד

מאכט באקאנט די טאראנטאר אידען, דאס אלעס אין פוירניטשור באקומט איהר יעצט צו האלבע פרייזען.

ספעשעל פאר דעם סייל

בעד רום סעטס. רעגולאר $500.00.

בלויז פאר $250.00

טשעסטערפיעלדס, אין די לייטעסט סטיילס, געמאכט פון די בעסטע קיטשענער קאמפאניעס. רעגולאר $275.00.

פאר $165.00

בעד רום, ליווינג רום, דיינינג רום און קיטשען סעטס, טשעסטערפיעלדס. אויך קאמבינײשאן סטאוום און רענדזשעס צו רעדוצירטע פרייזען. — קעש אדער קרעדיט.

ספעשעל גרויסע סייל פאר קיטשען טשערס

קומט און איבערצייגט אייך. זעהט אונז איידער איהר געהט אנדערשוואו. אויב איהר ווילט שפארען געלט אין פוירניטשור, דאן פארגעסט ניט צו באזוכען די יארק פוירניטשור קא.

פריי מיט יעדען סייל איבער 100 דאלאר וועט געגעבען ווערען א שעהנעם לאמפ

יארק פוירניטשור קא., 366–68 קאלעדזש סטריט

מר. ליטוואק, מענעדזשער. טעלעפאן קינגסדייל 7978

בען קאמינקער, ד. ארטש.

ארכיטעקט

28 גרענדזש עוו. טעל. טריניט J 9197

מרס. זאלצמאן אנאנסירט

ספעציעלע בארגיינס אויף

קראקערי, דישעס, אלעקטרי טשייני ווער, הארדוועיר, ניו־טעסט געזאלין, אויל

פיינט, ווארניש און עלעקטריק סופלייס

און אלעס וואס עס איז נויטיג פאר אייער הויז.

ספעציעלע מתנות פאר די, וועלכע קויפען ביי אונז ארטיקלען פאר ברידזשעס און שאורס.

גיט אונז איצט אייערע ארדערס, און מיר וועלען צו אייך דעליווערען.

באזוכט אונזער סטאר און באקענט זיך מיט די ווארעס און פרייזען.

608 דאנדעס וועסט

טעלעפאן טריניטי 8946 מיר דעליווערען איבעראל.

אפען יעדען אווענט ביז עלף א זייגער.

דרשה געשאנק פון חתנ׳ס צה

אלע חתנים וואס קומען מיט זייערע מחותנים צו אונז רענטען טאקסידאס, קריגען א שעהנעם

דרשה געשאנק

און נערענקט אז ביי אונז באקומט איר צו רענטען נייע לייטעסט סטייל טאקסידאס בלויז פאר 2 דאלאר. אויך גאנצע אויטפיטס צו ביליגע פרייזען.

— פריימאן ברידער —

571 יאנג סטריט

טעלעפאן קינגסדייל 3270

אפען אווענטען.

לערנט דעזיינינג!

אין א פראקטישע סקול פון דעזיינינג. וואס ווערט געפירט אונטער דער אויפזיכט פונ׳ם באקאנטען אויטאריטעט אין דעזיינינג

ספעציעלע קורסען אין דעזיינינג, פעטריינס, גארמענטס פון סוטס און סקוירטס, דרעסעס און פארס.

סי. גאלאסקא, 65 עוועניו ראוד. קינגסדייל 4237.

איך האב געלט צו לייען אויף מארגעדזשעס

ערשטע, צווייטע און דריטע

CHAS. COBLENS

(טשארלס קאבלענס)

387A ספעדיינע עוועניו

טעלעפאן טריניטי 1831.

איך קויף אויך צווייטע מארטגיידזשעס

איבערראשענדע גוטע נייעס

מיר אפערען צום טאראנטאר אידישען עולם א ספעשעל פאר פסח סייל אויף

סוטס און ספרינג קאוטס

מיר האבען אריינבאקומען א נייעם סטאק מיט די לייטעסט ווארעס פון פארשידענע קאלירען.

טוויזענטערליי ווארעס. פארשידענע שעהנע נייע סטיילס. ספעשעל פאר׳ן פסח סייל בלויז

סוטס 29.50 מיט עקסטרא הויזען

אפען ביז 10 אווענט.

מ. גאלדבערג, 340 באטהורסט סטריט

טעלעפאן טריניטי 8389.

LOEW'S

היינט און די גאנצע קומענדע וואך.

ראנעלד קאלמאן

— אין —

„באצאהלען דעם טייוועל"

מיט לארעטא יאנג און דייוויד טארענס.

אונטערזוכט אייערע אויגען, און קריגט די ריכטיגע גלעזער. דער איינציגער ספעציאליסט, וועלכער איז אויטאריזירט פון גאווערנמענט אלס האבען זיך פאראייניגט צו מאכען א

אפטאמעטריסט און אפטישען

דר. הענרי הערריס

279 קאלעדזש סט.

(לעבען ספעדיינע)

אפען ביז 9 אוהר אין אווענט.

Dr. Henry Harris

EYESIGHT SPECIALIST

Phone Trinity 6604

279 College St. near Spadina

Open until 9 p. m.

דער גוט באקאנטער בעקער

קלמן זילבערשטיין

25 באלדווין סטריט

לאזט וויסען אז ער וועט היי יאהר פונקט ווי אלע יאהר באקען

פסח׳דיגע מאקאראנען

בהכשר ועד הרבנים פון שטאדט.

אלע מיינע קאסטומער און אלע וועלכע ווילען האבען אן עונג יום טוב, ווערען געבעטען צו נוצען מיינע פסח׳דיגע מאקאראנען.

ליידט איהר פון עקזימא, רינגווארם, סארייעסעס, אנדערע שלעכטע הויט־קראנקהייט, איהר האט אלעס געטאן, און עס האט ניט געהאלפען, דאן נוצט

קאנגא סעוו

דער נייער מעדיצינישער זאלב, וואס טוט אויף וואונדער. מאכט די לייב קלאר, צארט און ריין ווי ניי־געבארען.

פרייז 1 דאלאר

ביי יעצטיגע שלעכטע וועטערס, ווען מענשען ליידען פון קאלדס ספעציעל די וואס האבען כראנישען רהומאטיזם איז דאס בעסטע זיך אדיינרייבען מיט

קאנגא לינימענט

פרייז פון א באטעל 50 סענט

האלט אזא באטעל אימער אין הויז.

ביידע קאנגא מעדיצינען צו באקומען

ביי סינגער ברידער (דראגיסטען)

26 קווין איסט. עלגין 7512

SINGER BROS., DRUGGISTS

26 Queen St. E. Elgin 7512

מיר דעליווערען און שיקען אויך ביי מעיל, פאסטידזש פריי.